

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

CUMHURİYET MECLİSİ
TUTANAK DERGİSİ

30'uncu Birleşim
19 Aralık 1990, Çarşamba

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I. ÖZEL GÜNDEM

(1) 1991 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısı
(Y.T.No:28/1/90) (Devam)

1. Program 14, Mahkemeler Bütçesi	2750-2766
2. Program 15, Hukuk Dairesi Bütçesi	2768-2769
3. Program 16, Sayıştay Başkanlığı Bütçesi	2769-2806
4. Program 17, Kamu Hizmeti Komisyonu Bütçesi	2807-2821
5. Program 18, Polis Genel Müdürlüğü Bütçesi	2821-2849
6. Program 19, Savunma Bütçesi	2849-2863

BİRİNCİ OTURUM

Açılış saati: 10.15

BAŞKAN - Başkan Vekili Vehbi Z. Serter

KATİP - Muharrem Söylemez

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin II'nci Dönem, I'inci Yasama Yılı'nın 30'uncu Birleşimini açıyorum. Ad okunarak yoklama yapılacaktır.

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KATİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır. Gündem gereği görüşmelere geçiyoruz. Gündemimizin I'inci maddesi Başkanlığın Genel Kurula Sunuşlarıdır. Sunuş yoktur.

Sayın milletvekilleri; Özel Gündemde yer alan 1991 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının görüşmesine saptanan program çerçevesinde devam ediyoruz. Bugün önce program 14, Mahkemeler Bütçesi görüşülecektir. Ödenekler bütçesini okuyun efendim.

KATİP - Program 14, Mahkemeler.

Alt Program 01, Mahkemeler.

Personel giderleri	: 4.158.504.000.-TL
Cari giderler	: 300.848.000.-TL
Alt program toplamı	: 4.459.352.000.-TL
Program toplamı	: 4.459.352.000.-TL

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Mahkemeler Bütçesi üzerinde söz isteyen var mıdır efendim? Sayın Ergün Vehbi ve Sayın Zaim Necatigil.

Buyurun Sayın Vehbi.

- 2751 -

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; program gereğince yaptığımız değişiklik çerçevesinde bugün Mahkemeler, Hukuk Dairesi, Kamu Hizmeti Komisyonu, Sayıştay ve Polis ile Savunma Bütçelerini bitireceğiz. Efendim?

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa)(Yerinden) - Hepsini bir konuşmada yapacaksın?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Hayır efendim. Ben şu anda Mahkemeler ve Hukuk İşleri Dairesi ile ilgili olarak konuşacağım. İkisi birbiri ile ilişkilidir. Bilâhare de Sayıştay, Kamu Hizmeti Komisyonu ve Polisle ilgili yine görüşlerimi burada izninizle Sayın Erbilen, serdedeceğim.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - Estağfurullah.

BAŞKAN - Evet Sayın Vehbi, devam edin efendim.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - Sizi dinlemek bizim için zevktir.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Arkadaşlar lütfen böyle karşılıklı konuşmayalım. Lütfen.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri...

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)- Erbilen'i at dışarı Sayın Başkan.

BAŞKAN - Evet, devam edin.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Mahkemeler konusunda şikâyetlerimiz vardır. Bu şikâyetleri biz sık sık dile getiriyoruz. Komite aşamasında da gündeme getirdik. Çok açık söylemek gerekirse milletin vekilleri olarak biz, milletin tercümanı olmaya çalışıyoruz. Gerçekten milletin mahkemelerimizden

../ 2752..

şikâyeti var. Bu şikâyetler değişiktir. Bu şikâyetlerin birincisi gecikmeler konusundadır. Bu sorunu Yürütme, Yargı ve Meclisin katkısı ile süratle çözmek mecburiyetindeyiz. Üç sene, dört senede bazı davalara gün bile alınmıyor değerli arkadaşlarım. İşin ciddiyetini kavramanız için bunu söylüyorum. Yok, kimse yoktur demek... Efendim?

İSKÂN BAKANI HASAN YUMUK (Yerinden) - Bazıları da hemen ertesi gün dava günü alabiliyor.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - O da nasıl oluyor. Onu da anlayamıyoruz. Yani bazı avukatlar gerçekten mahkemede torpilli muamele görebiliyor, hemen ertesi gün, süratle o hafta davalarını gördürebiliyorlar, bazı davalarda da bir başladı mı bu işi dümdüz giderek bir haftada bitireceğiz diye mahkeme gene karar alabiliyor ama normal vatandaşın, sokaktaki vatandaşın davaları bir türlü yürümüyor.

Ve samimi olarak söylüyorum, önümüzde örnekler vardır, elimizde örnekler vardır. Ben fazla teferruata girmek için burada söylemeyeceğim. Amma üç senede hatta ve hatta dört senede gün bile almamış davalar var artık bu memlekette. Bu sorunu çözmek lazım. Gerekçe konuyor. Mahkeme Başkanı ve üyeleri tarafından gerçekler getiriliyor. Bize getirilen gerçekler işte binamız yetersizdir, çözüyor m usunuz bina sorununu? hayır. Bu yıl bakıyoruz bütçeye yine bu konuda da herhangi bir girişim yoktur. Herhangi bir tahsis yok, herhangi bir umut yine yok. Üç, dört senedir bir adliye sarayı konuşulmaktadır. Ama bu konuda sorun herhalde en sona ertelenmiş vaziyettedir. Hangi bina Sayın haciahmetoğlu?

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden) - Aynı binada bütün Kıbrıs'ın davaları görüşülmez miydi?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Görüşülürdü. Ancak şimdi tabii devlet olduk. Devlet olmamızın birtakım koşulları vardır. Mahkemelerimiz çeşitlenmiştir. İşte Yüksek İdare Mahkemesi, Kaza Mahkemesi, Ağır Ceza Mahkemesi, Anayasa Mahkemesi. İşte Temyiz Mahkemesi. Sorunlarımız çoğalmıştır. En azından bu toplumun başına UBP eli ile bu eşdeğer sorunu bela edildi, yaratıldı. Ve halkımız, devletle halkımız ihtilafli hale düştü. Yani halkla devlet mal kavgası içindedir. Haklı olarak halkımız devlete karşı kendini savunmaya çalışmaktadır. Bir yer aramaktadır. Önce Marko Paşa Dilekçe Komitesine Meclisin müracaat etmektedir. O Kaprazlı'nın Başkanlığını, benim de as başkanlığını yaptığım Marko Paşa Dilekçe Komitesinden bir yanıt alamamaktadır. Bu sorunu çözümlenmeyen insanımız doğrudan mahkemeye gitmekte, yani eşdeğer sorunu büyük oranda davaları bu memlekette artırmıştır. Devletle vatandaş davalıdır. Vatandaş da vatandaşla davalıdır. Yani yine eşdeğer

sorunundan dolayı. Yazık ki köylü köylüye düşürdük, yan yana, sokak içinde, aynı sokakta yaşayan, aynı köyde yaşayan insanlarımız da birbirine düşmüş vaziyette. Yani bu sorunların çözümlenebilmesi için doğal olarak da mahkemelere daha seri çalışabilmesi, daha rahat çalışabilmesi gerekir. Bunlara bu olanakları da vermek kaçınılmazdır. Kim verecek? Hükümet verecek, yürütme verecek. Meclis onaylayacak ve yargıyı gereken yere oturtacağız.

Aynı şekilde Sayın Hacıahmetoğlu trafik davalarında da büyük artışlar vardır. yani trafikteki kaos trafik davaları da büyük oranda artmış bulunmaktadır. Trafik davalarında da korkunç gecikmeler yaşanıyor şu anda ve sigorta sistemimiz de ne yazık ki laçka. Sigorta sistemi kişilerin birbiri ile karşılıklı anlaşması da sözkonusu olmadığı için trafik uyuşmazlıkları da mahkemelerde büyük bir yığılma meydana getirmiştir. Yani birinci eşdeğer sorunu ise, ikincisi trafik sorunudur. Bu da mahkemelerimizde büyük bir yığılma meydana getirmiştir. Üçüncüsü; adaletsiz davranan yürütme ile yurttaş yürütmenin idari davalarından dolayı uyuşmazlık içine düşmüştür. İdari davalarda da uygar ülkelerle kıyaslanmayacak boyutta artış vardır. Yani idari tasarruflardan dolayı kamu görevlilerinin, yurttaşların devleti dava etmesi ya da devleti birtakım usulsüzlüklerden dolayı hakkını araması yönündeki davalarda da büyük patlama, büyük artış meydana gelmiş bulunmaktadır. E, şimdi biz bunları çözmek yönünde adım atacak yerde bina yetersizliğini, yargıç sayısındaki yeresizliği, personel yetersizliğini, beylif yetersizliğini, Sayın Yüksek Mahkeme, Anayasa mahkemesi Başkanımızın deyimi ile beylif sorununu bahane ederek mahkemeyi ortadan kaldırdık, temyiz mahkemesini ortadan kaldırdık. Yani yığılmayı, gecikmeleri ve dolayısıyla de geciken adaletin adalet olm adığı bilinci ile halkımıza hakkını verecek yöntemleri getirmeyi önerecek yerde, bütçeye buna ait fonlar koyacak yerde, ne yaptık?

UBP milletvekillerinin elbirliği ile mahkemeyi ortadan kaldırdık, imha ettik, yok ettik, mahkemeyi yok ettik. Temyiz mahkemesini yok ettik. Hangi konuda. Bakanların idari tasarrufları ve kararları konusunda. Efendim eşdeğer komisyonlarının bütün kararları konusunda. Yani mal kavgasında halkın elinden istinaf yetkisini aldık. Yerel yönetimlerin, belediyelerin bütün idari tasarrufların kararları konusunda, izin makamının kararları konusunda ve bu makamların vatandaşın aleyhine olacak, tecelli edecek olan yanlışları ihmalleri konusunda yığılmayı önlemeyi bahane ederek temyiz mahkemesini kaldırmış bulunuyoruz. Bu son derece yanlış bir davranıştır. Görüşlerimizi söyledik, karşı oyumuzu da kullandık. Kamuoyu yaratmaya çalıştık, ama yazık ki o mahkemenin kaldırılmasından öteye yine mahkemelerdeki yığılmayı önleyecek tedbirler ne yazık ki bu yıl da bütçeye dahil edilmedi. Bir Adliye Sarayı için yatırım sözkonusu değil. Öneri getirdik. Mesela dedik ki bazı bakanlıkların binaları kendi personeline nazaran son derece büyük tutulmuştur. Gereksiz hacimlerini önleyelim, tasarrufa gidelim. Bir kaç bakanlık bir binaya sığışsın ve...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden) - Saray isterler, saray.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Artıracağımız binalara da adliyeyi, hukuk dairesini yerleştirelim ve rahatlatalım mahkemeleri dedik. Ne yazık ki bu da olmadı.

Sayın başkan, değerli milletvekilleri; yine geçirdiğimiz o temyiz mahkemesinin kaldırılması sırasında istinaf mahkemesinin ikinci derece mahkemesinin kaldırılması sırasındaki tartışmalarda konuştuk ve dedik ki, yani bu geciken adalet adalet değildir lafı bizden kaynaklanmış bir laf değildir. Bu Amerika'da da vardır, Avrupa'da da vardır, Asya'da da, Afrika'da da vardır ve hepsi de sorunlarına çözüm önerileri ararken mahkemeyi kaldırma önerisi getirmiyorlar.

Bu sadece bize özgü birşeydir. Yani geciken adaletin adalet olmadığı dünyaya ait bir terim, herkese ait, ama bu adaleti de sağlayabilmek için mahkemeyi kaldırma yöntemi sadece bize özgü. başka ülkelerde tedbirler önerilmiştir. Bu tedbirleri de konuştuk, tartıştık. Şimdi bizdeki çözüm önerileri ne? Birincisi bina sorununu derhal çözün. ikincisi; personel sorunu, beylif sorunudur, motosikler sorunudur, araba sorunudur derhal çözün. İcra müessesesini çalışır hale getirin. İcra tebliğ müessesesi çalışsın. Süratli çalışsın. Gerekirse, Anayasaya, Anayasa değişikliğine dahi giderek daha çok yargıç bulundurabilme olanağı verin, sağlayın. Örneğin Yüksek Mahkeme yargıçlarının aynı zamanda hem İdare Mahkemesi yargıçları, hem Anayasa mahkemesi yargıçları olacak yerde bu mahkemeleri bölün, bu tedbirleri getirin, alın ve mahkemeleri süratlendirelim. Şimdi bunun sonuçları çok acı oluyor. Yani mahkemelerdeki gecikmelerin sonuçları yurttaşlar aleyhine çok acı olmaktadır. İşte bir tane misal, hep yaşadık. Şehit çocukları konusunda Hükümetin yanlış bir tavrı, formalitelerin yerine getirmemiş olması ki çok şehit çocuğunu acıya garketmiştir. Ne ise ki bir yol bulundu da o olay by-pass edildi. ne idi sorun? Şehit çocuklarına bir kontenjan verilecekse, bu daha önceden belirlenir, verilir ve onlar da o kontenjan çerçevesinde ayrı bir muameleye tabii tutulurdu. Ayrı bir imtihana girilir. Buna da ne mahkeme, karışabilirdi, ne de o imtihana şehit çocuğu olmamasına haiz olmadan girenler karışabilirdi.

Bunu yapacağınıza, Hükümet olarak kalktınız Kontenjan müessesesini getirmeden hepsini aynı imtihana soktunuz, bütün öğrencileri, sonra da bunlar arasında ayırım yapmaya kalktınız şehit çocukları için ve bunu uyguladınız. Kontenjanı imtihandan sonra verdiniz. Tabii mahkemenin bu olayı müracaat sonucunda bozması yargı bakımından olağandır. Karar normal. peki, normal karşılamadığım ne? yargının, mahkemenin açıkça bu uygulamanın bozulacağını bilmesine rağmen kararı 1,5 sene sonra vermiş olması beni isyan ettiriyor arkadaşlar. Olacak iş değil. Çünkü o yürütmenin hatasından dolayı Öğretmen Kolejinde alınmış olan şehit çocuklarının hiçbir suçu yoktur. Siz onları baskı altına alamazsınız, siz onları tedirgin edemezsiniz, siz onları cezalandıramazsınız. Ne Hükümet olarak, ne mahkeme olarak. Onlara imtihana giriniz biz size kontenjan veriyoruz, sizi alıyoruz dediniz. mahkeme de oturuyor bun u 1,5 sene sonra bozuyor. Bir ay sonra değil, bir hafta sonra değil, 15 gün sonra değil. Bir eğitime devam ediyor çocuklar, Birinci seneyi aşıyorlar, ikinci seneye geliyorlar. İkinci senenin yarısında mahkememiz maşallah, nazar değmesin, tu tu diyelim de verdiği karar bak. Adaletli karar verdi ve dedi atın bu çocukları. Nereye atıyorsun kardeşim? Nereye atıyorsun? Mantık mı var, mana mı var? Yargı dediğin zaman hak, adalet dağıtacak-sın. 1,5 sene okula devam etmiş çocukları nasıl ferman verip de okul dışına attırabilirsin? En azından bir çözüm önerisi getir mahkeme olarak. Hayır, ben 1,5 sene bu işi oyalarım, sonra da kararım karar, dediğim dedik , çaldığım düdüğ. Son derece yanlış. Bakın ne kadar büyük bir adaletsizlik var bu kararda. Bu kararda adalet dağıtıyorum düşüncesi ile, doğru yapıyorum düşüncesi ile korkunç bir adaletsizliği de birliğinde, beraberinde bu memlekete taşımış oluyor. Son derece yanlış. Peki yargı bakımından karar, yargı bakımından doğru. Yanlış yapan Hükümet. Hükümeti tevzih et, cezalandır. Hayır, ben ondan şehit çocuklarını, onun yaptığı

olaydan dolayı şehit çocuklarını cezalandıracağım. Tabii bunun üzerine de bu kez başka kamuflejlara giriliyor. Değişik bir imtihan filan yöntemi bulunuyor falan da işte bu kararı elbirliği ile by-pass edelim. Olmaz arkadaşlar. Böyle yanlışları baştan yapmamak görevinizdir. Sizin de mahkemenin de görevidir. Çünkü bunun sonucunu, cezasını vatandaş çekmektedir.

Aynı şekilde milletvekilleri bu Meclisi boykot etti, Meclis de bir karar aldı. Ben vicdanen müsterih olan bir kişiyim, kararımı verdim, meclise geldim. Ama meclisten bu kişilerin devamsızlık nedeni ile atılmasına karşı çıkmış bir kişiyim. Görüşlerimi de koydum açık, açık serdettim. Meclis bir karara vardı, bunu uygulamaya soktu. Bu iş yargıya intikal etti. yargının vazifesidir devam eden, görevini tamamlama yolunda devam eden Meclis çalışmalarına bu insanlar katılacak mı, katılmayacak mı? Öyle bir müracaat geldiği anda, yargı, yürütme ve yasama, bacakları devletin düşünüldüğü zaman yargının bu konuyu en süratli biçimde ele almak mecburiyeti, zorunluluğu vardır. Başka hiç çaresi yoktur. İsterse gece, gündüz oturacaklar. Bunu yapmadılar mı? yaptılar kardeşim. Bu yani uygulanmış bir sistem değil midir? Söyleyim ben size. Sayın Cumhurbaşkanına bir hakaret davası kesintisiz devam edilerek bir hafta sonuca ulaştırılmıştır. Demek ki istenirse yapılabilir. Ben diyorum ki, yargı oturacak, günlerce çalışacak, gece sabahlara kadar icap ederse çalışacak ve bu konuyu çözümleyecek. meclisin nerede ise bir yılını tamamladıktan sonra bir kararlar karşı karşıya kalmasının anlamını yargıdaki kişilerin de bilmek mecburiyeti vardır. İşte bu da bir gecikmedir. Verilecek olan karar ne yazık ki yine adaletsiz olacaktır. Çünkü gecikme vardır. Gecikmiştir. Verilecek olan karara ben karışmam. Peki tabii ki o kararda söz hakkı yargıçlarımızdır, adaletindir. Zaten ben karar şöyle verilsin, veya böyle verilsin şeklinde bir müdahaleyi dahi düşünmüyorum. Yargıya intikal etmiş bir konuda pek tabii ki vicdanlarına dayanarak, aldıkları, gördükleri delillere dayanarak yargıçlarımız karar vereceklerdir özgürce.

Ama bu konuda, en azından bu konuda aynen öğretmen Kolejindeki şehit çocuklarında olduğu gibi süratle karar verme mecburiyeti vardır. Bir an evvel toplumu, bir an önce toplumu ilgilendiren, bütünü ile ilgilendiren, yaşama meclisimizi bütünü ile ilgilendiren bu konuda süratle gerekli karara, sonuca ulaşmak mecburiyetindedirler. Olmadı yine. Gün alma konusunda bile büyük bir gecikme, gün verme konusunda bile büyük bir gecikme izledik bu olayda. Şimdi sonuç çıkacak, işte yine al başına bir karar. Ondan sonra gel de çık işin içinden. ne karar verilecek, müsbet, menfi. O bizi ilgilendirmez. yargının vazifesi. Ama gecikmiş bir karar olacaktır.

Sayın başkan, değerli milletvekilleri; yargının bağımsız olması, yargı kararlarının eleştirilmeme anlamında olmamalıdır. Karar safhasında Anayasamıza göre müdahale, karara müdahale niteliği taşıyacak demeçler verilemez, telkinler yapılamaz. Bunlar hep doğrudur ve böyle olması lazım gelir. Ama mahkeme belli konularda karara varduktan sonra da yurttaşlarımız karara muhatap olanlar özellikle de milletin temsilcisi milletvekilleri o kararları rahatlıkla eleştirebilmelidir. İşte son zamanlarda alınan bir karara da ben yine mahkemelerimiz açısından olaya bakarak gündeme getirmek mecburiyeti zorunluluğu duyuyorum. Liberal ekonomi politikalarda şeffaflık gerekir. Liberal ekonomik politikalarda şirketleşme uluslararasıdır, evrenseldir. Eğer uygar bir ülke iseniz, o iddiada iseniz, şirketler uluslararası boyutta şeffaf olmak mecburiyetindedir. Hiçbir ülke hiçbir şirketi başka bir ülkenin teftişine kapatma yetkisine sahip değildir. Bu evrensel bir kuraldır. Buna karşı çıktığınız anda o ülkede adalet olamaz, hukuktan söz edilemez. Mahkemelerimiz bir baktık ki bir olayda Polly-Peck'in ödeme güçlüğü içine düşmesi olayında derhal taraf oldu. derhal taraf oldu. Yanlıştır. Efendim politik mülahazalar gözönünde bulundurularak mahkeme kararları etkilenemez, etkilenmemelidir. Son derece yanlıştır. Ve işte burada itham ediyorum hepsini, ki o

alınan yanlış karar, mahkemelerimizden çıkan yanlış karar, defterleri incelemeyiz biz diye dünyaya rest çekme kararı ne yazık ki Asil Nadir olayının bu sonucunu etkilemiş bulunmaktadır ve mahkemelerimizin verdiği karar da Asil Nadir'in tutuklanmasında büyük bir etken olmuştur. Siz dünyaya gözünüzü kapatırsanız, siz araştırmaya yolu tıkarırsanız, siz dünyanın gelip şeffaf dediğiniz şirketlerin defterlerini, malını, mülkünü incelemesini önlemeye kalkarsanız, yargı olarak işte sonuçta ne yazık ki böyle olur. Sizin yaptığınız, mahkeme olarak yaptığınız hatalı davranış, aldığınız hatalı kararlar, uluslararası alanda Asil Nadir'i de etkilemiş ve süratle tevkif edilmesine de neden olmuştur. verdiğiniz karar, kesindir bu. Hiç o mahkemelerimizin defterleri incelemem kararı bugünkü sonuçta etkendir, kesinlikle etkendir. Bırakın kardeşim şeffaf olmak mecburiyetindedesiniz. Uluslararası şirketler buraya gelecekler, serbest bölge serbest liman yaptınız, serbest limanda çalışacak, sizin memleketinizde çalışacak biz yabancı sermayeye karşı değiliz diyeceksiniz, gelsin yabancı sermaye diyeceksiniz, gelsin yatırım yapsın, işletsin diyeceksiniz, sonra da uluslararası kontrole, denetime bu şirketleri, bu yabancı sermayelerin defterlerini kapatacaksınız, kapıları kapatacaksınız. Hangi yetki ile? Hangi mantık, hangi adalet duygusu ile? Adalet yara almıştır ve o yaranın sonucunda işte Asil Nadir orada tevkif edilmiştir. Büyük etkendir kardeşim. Ha, Rum çalışmadı mı, çaba harcamadı mı? Tabii ki çaba harcayacak Rum. Tabii ki Rum gayret ediyor. Rum tabii ki kimsenin buraya yatırım yapmasını istemez. Yatırım yapanlara karşı da tabii ki kampanya açar.

Ama Rum bu kadar başarılı mıdır ki bütün dünyanın mahkemelerini, uluslararası mahkemeleri bütün dünyanın liberal ekonomi politikalarını etkilemiştir de kendi lehlerine karar aldirtiyor. Hayır. Biz kendi yaptığımız hatalarla, elimizle ayağımızla gidiyoruz tuzağa düşüyoruz adeta hanno balıklarına benziyoruz toplum olarak Hanno balığı böyle yem istemeden yakalanan balığa döndük. Demiri uzatıyorsun, yem bile konmadan hop yakalıyoruz hanno balığı gibi. Oltanın üstüne atlıyoruz ve yukarı geliyoruz her uzatılan demire... üstüne hiç olmazsa yem sokmak ihtiyacı bile doğmadan atlama durumundayız. Bu yaptığınız hatalardan da toplum ne yazık ki büyük sıkıntılar çekmektedir. Bu söylediğimize Yargı Kararı demek mümkün müdür? Olacak iş midir? Sonra da iş işten geçtikden sonra işte kapağa mandal takacaksınız. Olacak gibi değil. Sonra bozarsınız, daha önceden yapmamak lazımdı. yargıyı bu memleketin geleceğini, bu tür kararlarla etkilememeniz lazımdı. Bu memleketin adaleti Rumların sınırlara yürümesi, bazı gençlerin tevkif edilmesi günlerinde oldukça iyi bir imtihan vermiştir. Son derece tarafsız, son derece adil yasalar uygulandı. Yargılama gerçekleştirildi. Sağdan soldan gelen baskıların telkinleri ile atın kerataları iki sene içeriye de görsünler günlerini telkinleri istekleri mates bulmadı yargımızda ve gerçekçi bir değerlendirme yapıldı. Sonuçta da büyük bir tepki görmedik dünya üzerinde. Hatta çoğu kesimler de dünya üzerinde alkışladı, bravo dedi. Orda verdiğimiz imithanı yargı ne yazık ki bu konuda veremedi. Son derece hatalı davranışlara girdi. Bu hatalı davranışların sonucunda yazık ki toplum larak birlikte çekiyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yargının Hukuk İşleri Dairesi ile birlikte çözmesi lazımgelen bir başka sorunu vardır. Bana göre Savcılıkla Yüksek Adliye Kurulu polis avukat müvekkil ilişkileri konusunda müdahale etmek zorundadır. Bizde bir Adalet Bakanlığı yoktur. Adalet Bakanlığının olmaması da büyük eksiklikler meydana getirmektedir. Nedir bu eksiklikler? Yargıçların basit,

normal cari günlük olaylarla meşgul olmak zorundadırlar odasını ısıtmasından tutun tebli icra memurunun motosikletinin benzinine kadar Anayasa Mahkemesi Yüksek Mahkeme Başkanı düşünmek mecburiyetindedir. Steno dağıtımı, hangi mahkemeye hangi odaya hangi stenolar gitsin ne saat nerde bulunsunlar sonra nereye geçsinler bu idari tasarrufların da yine iki şekilde yargının başları, yüksek yargıçların organize etmek durumunda kalmaktadır. Oysa Adalet Bakanlığı olsaydı yargının kararlarına, yargılama yöntemlerine usullerine, yüksek adalet kurulunun yine yargı ile ilgili alacakları kararlara müdahale etmeme koşulu ile telkinde bulunmama , karışmama koşulu ile idari cari işleri yükümlenebilir ve bizimde muhataplarımız daha açıklıkla belli olabilirdi. Şimdi eleştiriyoruz, eleştiriyoruz bina sorununu. E, mahkeme sorumluları burda yok, bize cevap vermiyorlar, e kim cevap verecek belki Sayın Başbakan. İşte mahkemeleri korumaya yönelik bir iki laf getirecek. Fakat asıl adalet bakanının bina temin etmeden sorumlu olsaydı bize yanıt vermesi gerekirdi. Asıl tebli ve icra işi mahkemelerde yürümüyorsa bir adalet bakanı bize onun motosikleti, onun benzinini onun harcirahı hakkında bilgi verecektir. Sorumluluk taşıyan bir kişi bulunacaktı karşımızda ne yazık ki yok. Bu yok. Yani eksik personel var mıdır? Niye stenosu eksik olduğu için dava tehir edilmektedir. Bize muhatap bir idari merci bulunacaktır. Bu yok.

Tabii ki bu demin dediğim gibi rezervimi koyarak kesinlikle yargıya müdahalenin sözkonusu olamayacağı bir biçimde doğrudan doğruya idari mekanizmaları yükümlenecek bir adalet bakanlığından bahsetmekteyim. Yargıçlar o zaman birçok işten kurtulacakları için de otomatik olarak daha davalarla, daha yargı mekanizmaları ile uğraşmak durumunda kalabilirler. Şimdi gerçekten bana göre örneğin adalet bakanlığının ya da örneğin Hükümetin, ya da Sayın Başbakanın veya polisin bağlı olduğu generalin Güvenlik Kuvvetleri Komutanının sorunu olmayan bir konudur avukat ve müvekkil ilişkileri bana göre esas bu işe karışması, müdahale etmesi lazım gelen merci Yüksek Adliye Kuruludur. Savcılıkla beraber, yargıçlarla beraber bu iş kökünden çözümlenmelidir. Çünkü bu memlekette avukat müvekkil ilişkileri bazı polis komutanlarının iki dudağı arasında olmaktadır. Bu son derece yanlıştır. Dünyanın hiçbir yerinde avukat müvekkil arasındaki ilişkiler bizdeki kadar kısıtlanmış olamaz. Mümkün değil. Totaliter rejimler hariç. Yani dikatötörlükler hariç ben demokratik ülkeleri kast ediyorum. herhalde hiçbir demokratik ülkede avukat ile müvekkilinin temasları bizdeki kadar engellenmemektedir. Bu soruna kesin bir çözüm getirmek gerekir.

İfadelerin alındığı safhada dahi avukat istendiği takdirde avukat ifade alınırken müvekkilinin yanında bulunabilmelidir. Bizde bu engelleniyor. Bunlar basına sürekli yansıyor. Sürekli yansımaya rağmen bir türlü çözümlenemiyor. Şimdi soruyorum. Son zamanlarda basına yansıyan dayak olayları vardır. Günlerce yazıldı, çizildi. Biz komite aşamasında bu konuyu gündeme getirdik. Yine aynı olayda avukat müvekkil ilişkilerine de polisin savcının ikazlarına rağmen kesinlikle engel koyduğu yazılmıştır çizilmiştir ve tekzip edilmemiştir. Biz sorduk bunu komite aşamasında. Bize dendi ki biz savcılıktan bir temsilci kıdemli bir savcı, bir de polis müfettişi oluşturduk, ekip oluşturduk, bunlar soruşturuyor olayı. Şimdi soruyorum. Soruşturma neticesi ne oldu? En azından polis açısından, savcılık açısından Sayın başbakan bu konuda bilgi veya Sayın bakanlardan birisi İçişleri Bakanı da olabilir, ben tahdit etmiyorum, bize bilgi verir, biz de

rahatlarız. Dayak olayı var mıydı? O dayakla muhatap olan polisler hakkında herhangi bir tahkikat yapılıyor mu, yapıldı mı? Doktorlar hakkında ne gibi işlem yapıldı? Ben onu da sormuştum, ona da bir yanıt alamadım. Bunlar çok ciddi konulardır. Avukat müvekkil ilişkisini önleyen polisler, polis müfettişleri hangi yetkiye dayanarak bunları yapıyor? Bu konuda o savcı ve müfettişle birlikte oluşturulan heyetin bir araştırma sonucu var mı? Biz de bunu öğrenebilir miyiz?

Sayın başkan, değerli milletvekilleri; aynı olayda yine mahkeme kararı olmadan ev arandığına ilişkin iddialar var. Bunlar tekzip edilmedi. Ben aradım. Bu da son derece tehlikeli bir gelişmedir ve son derece hukuk düzenini bozucu, adaleti yıpratıcı hatta öldürücü bir darbedir. Eğer polis bugün mahkeme kararı olmadan, ev arama yetkisini kendinde görmeye başladı ise, bunun sonu gelmez. Sonu gelmez. Nasıl ki dayak yasaktır ama, o dayığı da yasağa rağmen yine bir yöntem olarak kullanan polisler vardır, mahkeme kararı olmadan ev aramak işi de eğer çığrından çıkarsa ve bu usul, bu yöntem kökleşirse, bunun önünü almak mümkün değildir. Yine soruyorum. Savcılık bu konuyu da tahkik etti mi? Çünkü bir tekzip ben görmedim şahsen duymadım. Bize dendi ki polis komutanı tarafından sadece dendi ki hayır mahkeme kararı vardı. Vardı dendi, ama o konuda da bir avukat kaleminden değişik yazılar çıktı, değişik ithamlar, iddialar çıktı.

Ha, böyle bir olay olmuşsa, yine Savcılığın bunu da en teferruatlı biçimde araştırmış olması gerekirdi. Sonuç nedir yine soruyorum, bu konulara önem verdiğimiz için.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii ki bu eleştirilerimle ben, adaletin tümünü, ya da Hukuk Dairesinin tümünü itham etmek gibi bir maksat gütmüyorum. Benim amacım, aksaklıkları işaret etmek ve bu konuların tek konuşulabilecek yer olan şu kürsüden olayları gündeme getirmek, bunlardan sonuç çıkarılmasını sağlamak ve halk yararına da adaletin tecellisine katkıda bulunmak. Eğer maksadımız, hukuk devleti müessesesini bu ülkede yerleştirmekse, tavrımızın bu doğrultuda olması gerekir ve Yargı-Yasama-Yürütmenin bu konuların üstüne elbirliği ile gitmesi gerekir. Benim bu aşamada bu konu ile ilgili söyleyeceklerim bunlardır. Dinlediğiniz için teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Vehbi. Buyurun Sayın Necatigil.

ZAIM NECATİGİL (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yargı ile ilgili olarak benim de ilk söylemek istediğim, bina sorunu konusudur. Tabii bunun ideali, Yargıya bir adliye sarayı inşa etmektir. Ancak bu, zaman alan bir projedir ve halen böyle bir proje, bildiğim kadarı ile gündeme dahil değildir. Ancak Yargı, bir bina değildir. Yargı, o bina dışında yargıçlardan, adaletin sağlanmasındaki katkılarından, hukuk devleti ilkesini yerleştirmek bakımından verdiği kararların bir külüdür. Yargının bina sorunu, daha pratik bir yönden çözümlenebilecek bir sorundur. Halen Sarayönü'ndeki adliye sarayı, karakteristiği olan, iyi bir konumu olan binadır. Yargının bina sorununu çözmek için ne yapılabilir? İlk önce, sözkonusu saray binalarında diğer bakanlıkların halen tutmakta oldukları binaların imkân oldukça başka binalara devredilmesi, transfer edilmesi sonucu, mevcut saray binalarını bir bütün olarak sadece Yargıya ve Savcılığa bırakmakla çok daha kolay bir şekilde çözüm imkânı vardır. Son bir gelişme de, Bayrak Radyo Televizyonunun kendi binasına taşınması ile saray binaları karşısında kendi binalarını, yani BRT binalarını boşaltmış olmalarıdır.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Alır onu da Vakıflar Bankası, Krebal, Kredi, yine birşey yapar.

ZAIM NECATİGİL (Devamla) - Bu bina, şayet imkân bulunur ve Yargıya verilirse, bu da bir çözüm şekli olabilir. Yani mutlaka başka ayrı bir adliye sarayı kuruluncaya kadar yargıçların bu sorunu çekmeleri doğru olmaz,

Kanımca daha pratik sonuçlar bularak halen saray binalarında ve mümkünse BRT'nin boşaltmış olduğu binada yargıçlara daha fazla olanaklar sağlanabilir.

Sayın Ergün Vehbi Temyiz Mahkemesini kaldırdığı- mızdan söz etti. Halbuki bu konuda daha önce ilgili yasa ge- çerken çok açıklamalarda bulunduk. Halen Temyiz Mahkemesi mevcuttur. Yargıtay hukuk, yargıtay ceza olarak bu mahkeme görev etmektedir. Söz konusu olan Yüksek İdare Mahkemesinin kendi bünyesi içerisinde bazı konularda çift dereceli denetim yerine, tek dereceli üç yargıçlı denetime geçmeleridir ki bu da temyiz kaldırıldığı gibi, güvencenin de ortadan kalktığı anlamına gelmez. Ben de o görüşteyim ki yargı kararlarının gecikmesi tam anlamıyla adaletin sağlandığı anlamında değildir. Aynı şekilde çabuk yargı da sakıncalıdır. Yargının makul bir süre içerisinde davaların karara bağlanması en doğru yoldur. Anayasamızın 17'nci maddesi de bunu öngörmektedir. Buna göre (2)'nci fıkra şöyledir; "Herkes kendisine karşı yapılan bir suçlamanın karara bağlanmasında yasayla kurulan bağımsız, tarafsız ve yetkili bir mahkeme tarafından makul bir süre içinde adil ve açık bir şekilde davanın dinlenmesi hakkına sahiptir. Burda da görüleceği gibi, makul bir süre içerisinde dir. Bazı örnekler verdi Vehbi Bey arkadaşımız. Ne çabuk adalet, ne de geciken adalet tam anlamıyla adalet değildir. Adalet makul adalettir. Bu da davaların kendi özelliklerine göre değişir. Yalnız Sezar'ın hakkını Sezar'a vermek de gerekir. Bunun tüm suçu yargıya ait değildir. Fazla geciken davalar bir incelenecek olursa göreceksiniz ki bir çok defalar

avukat faktörü çok önemlidir. Avukatlar çeşitli nedenlerle davaların gecikmesine de neden olmaktadır.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Yargıçlar mecbur değil avukatların şeyine uymaya değil mi Zaim Bey? Yani öyle bir mecburiyetleri yok ama..

ZAIM NECATİGİL (Devamla) - Şimdi mecburiyet yok, fakat taraflar hazır değilse, ille de yargıç, ben bu davayı dinleyeceğim dediğinde o avukat hazır olmadığına göre ya çekilecektir o davadan, çekilirse başka bir avukatın devreye girmesi gerekir ki bu da hatta daha çok uzamasına neden olur. Yani şöyle demek lâzım, yani gereksiz tehirlere, tehir taleplerine mahkemelerin boyun eğmemesi...

ERGÜN VEHBİ (Yerinden) (Devamla) - Ben de onu kastettim zaten.

ZAIM NECATİGİL (Devamla) - Ve adaletin fazla gecikmemesi için özen göstermeleri gerekmektedir.

Avukat - polis ilişkileriyle ilgili olarak polisin ev arama, tutuklama yetkisiyle ilgili olarak benim de bazı söyleyeceklerim vardır. Ancak bunu Polisin bütçesi görüşülürken söylemeyi daha uygun buldum. Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Necatigil.

Nisap yok galiba.

BAŞBAKAN DERViŞ EROĞLU (Yerinden) - Ad okunarak yoklama yapılsın Sayın Başkan.

BAŞKAN - Ad okuyarak yoklama yapın efendim.

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KÂTİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

Başka söz isteyen var mı efendim?... Yoktur.

Sayın milletvekilleri; Mahkemeler Bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi bu Bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oygokluğuyla kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; şimdi, Program 15, Hukuk Dairesi Bütçesinin görüşülmesine geçiyoruz.

Ödenekleri okuyunuz lütfen.

KÂTİP - Program 15, Hukuk Dairesi

Alt Program 01: Savcılık Hizmetleri.

Personel Giderleri	: 1,802,722,000.-TL
Cari Giderler	: 89,500,000.-TL
Alt Program Toplamı	: 1,892,222,000.-TL
Program Toplamı	: 1,892,222,000.-TL

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Hukuk Dairesi Bütçesi üzerinde söz isteyen var mı efendim?... Yoktur.

Sayın milletvekilleri; Hukuk Dairesi Bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi, bu Bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; şimdi, Program 16, Sayıştay Başkanlığı Bütçesinin görüşülmesine geçiyoruz.

Ödenekleri okuyunuz lütfen.

KÂTİP - Program 16, Sayıştay.

Alt Program 01: Denetim Hizmetleri.

Personel Giderleri	: 1,046,307,000.-TL
Cari Giderler	: 188,300,000.-TL
Alt Program Toplamı	: 1,234,607,000.-TL
Program Toplamı	: 1,234,607,000.-TL

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Sayıştay Başkanlığı Bütçesi üzerinde söz isteyen var mıdır efendim?...

Buyurun Sayın Ergün Vehbi.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu konu önemli bir konu. Bu konu hakkında gönül arzu ederdi ki iktidara mensup milletvekilleri de söz söylesin. Biz de bilelim düşüncelerini. Ne yapacağız? Bu müessese ne olacak?

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Söyleyelim istersen.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bu müessesenin geleceği ne olacak, görevleri ne olacak?

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI (Yerinden) - Hangisi?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Sayıştay'ı konuşuyoruz. Çok önemli bir müessese. Sayıştay Anayasamıza göre devletin mali denetim organıdır.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa) (Yerinden) - İtirazımız yok ki orda bizim.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ona itirazınız yok. Görevlerine itirazınız var benim anladığım kadarıyla.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Yok kesinlikle öyle bir şey.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - İş yapması hem Yasasıyla sınırlandırılmıştır, önlenmiştir. Hem de raporları hakkında etkin tavır almadığı için yürütme, Mecliste de çoğunluğa sahip olduğu için işler sürüncemede kalmaktadır. Bu nedenle Sayıştay çok önemli. Anayasada mali denetim organı olduğu yazmasına karşın ve çok geniş görevlerle yükümlü kılınmış olmasına karşın, Yasasının cevaz verdiği girişimler son derece sınırlıdır.

Sayıştay ne yapacaktır? Sayıştay devletin bütün harcamalarını, bütün tahsilatlarını, kesin hesaplarını denetleyecektir, onaylayacaktır veya hakkında raporlar bildirecektir. Bu görev fevkalade geniş bir görev. Son derece geniş bir görev. İkincisi bütün fonları, devletin bütçeye girmemiş olan, bütçe dışı fonlarını denetleyecektir. O fonların kurallarına, yasalarına, kanunlarına uygun olarak kullanılıp kullanılmadığını araştıracaktır. Raporlar düzenleyecektir. Yine gerekli mercilere sunacaktır. Yine Sayıştay fonlar dışında ve devletin mali harcama ve tasarrufları dışında kamu iktisadi kuruluşlarını da denetleyecektir. Bunların da yine mevcut yasalara, tüzüklere yönetmeliklere uygun harcama yapıp yapmadığını, zamanında bütçelerini hazırlayıp hazırlamadığını, zamanında eski harcamalarını rapor haline döküp sunup sunmadığını denetleyecektir. Yani bütün bu faaliyetler dikkate alındığı takdirde Sayıştay müessesesinin ne denli önemli bir kuruluş olduğu anlaşılacaktır. Zaten kararlarında etkili olabilmesi, yansız olabilmesi amacıyla özerk bir yapıda olabilmesi amacıyla Sayıştay bir yasayla kurulmuştur ve doğrudan doğruya Meclise karşı sorumlu bir müessese haline getirilmiştir. Sayıştayın Başkanı doğrudan doğruya Meclis tarafından atanmaktadır. Sayıştayın üyeleri doğrudan doğruya Meclis tarafından atanmaktadır. Ve bu müessese de Meclise karşı birinci derecede sorumlu bir müessesedir.

Şimdi hal böyleyken, bu kadar önemli bir görevle Sayıştay yükümlüyken sonuçlara ben bakıyorum. Sonuçlara bakıyorum. Daha geçtiğimiz günlerde Ocak 1985'e kadar olan devletin harcamalarını, kesin hesaplarını görüşebildik.

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - İki aya kadar Sayın Başkan hepsini getireceğine dair söz verdi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ben zaten bu eleştiriyi...

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Geri sayma başladı zaten.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ben bu eleştiriyi son derece kısıtlı personelle yürütmeye çalışan Sayıştay'ı eleştirmek için yapmıyorum.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Yine de yaparlar kısıtlı olmasına karşın.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ben sizi eleştiriyorum, yürütmeyi eleştiriyorum

AYTAÇ BEŞEŞLER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Olumlu oyun Sayıştay'a var değil mi?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Olumlu olacak oyun tabii. Yürütmeyi eleştiriyorum. Neden yürütmeyi eleştiriyorum? Neden görevlerini saydım? Yani bu görevleri Sayıştay yerine getirmek istemiyor, sırtından atıyor da onu eleştirelim falan gibi bir mantık içinde değilim ben. Sayıştayın son derece sınırlı personeli gerçekten özveriyle büyük bir inançla çalışmakta ama yetiştirememektedir.

Yani Devletin bütün malî formalitelerini, hesaplarını, kitaplarını, harcamalarını alacak, inceleyecek ve bir yıl sonra da kesin hesabını getirecek. Belki yeni kuruluştan, belki kadro takviyesi ile bu önümüzdeki yıllarda mümkün olacak. Ama geçtiğimiz yıllarda mümkün olmadığı açık. 1981-1982 kesin hesabını eğer biz 1990 yılında görüşürsek, bunun hiçbir anlamı yoktur. Zaten anlamı olmadığını ben söyledim ve ret oyu vermeme rağmen, görüş bile beyan etmedim. 1980-1981 yılındaki hükümet uygulamasını görüşmenin, yolsuzluklar, suistimaller dışında hiçbir mantığı yoktur. Önemli olan, zamanında, yerinde müdahale edebilecek pozisyonda görüşmek ve tedbirleri de ona göre alabilmektir. Ama hâlâ bu konuda yetersiz kaldığımız açık. İki aya kadar bütün kesin hesap, yasal olarak gelmesi gereken kesin hesap tasarılarının görüşülme üzere sunulacağını öğrendik. Tabii bu bizi ancak memnun eder. Ben inanıyorum ki, bundan böyle bu işin aksama-yacağı kadroları Sayıştay'a vermek mecburiyetindeyiz, bu bir. Birincisi.

İkincisi; Kamu İktisadi Teşebbüslerinin ne programı meydana, ne geçmiş harcamaları, ne yeni bütçeleri meydana. O da bir gereklilik. Gelmesi lâzım bütçelerle birlikte. Nerede bunlar? Yine Sayıştay'la birlikte bu görev de Yürütmeye düşmektedir. Yürütme, bu işin üzerine düşmediği için de kendi yönetimindeki, kendi denetimindeki Kamu İktisadi Teşebbüsleri ne Sayıştay'ı, ne Hükümeti, ne de Meclisi ciddiye almamaktadır. Onlar, aldı başını gidiyor. Başka dünyalar. E, kimdir bu Kamu İktisadi Teşebbüsleri? Nedir? Devlet parası ile, Devlet bütçesi ile, halkın verileri ile kurulmuş müesseselerdir bunlar. Halkın malıdır. Kamu malıdır. Gözümüz gibi sakınmamız gerekir. Dikkatimizin bunların üzerinden eksilmesi gerekir. Soruyorum, bunların yasaları var. Kamu İktisadi Teşebbüsleri (Denetim ve Gözetim) Yasası. Uygulanıyor mu? Hayır, uygulanmıyor. En azından örnek, personel, ücret, maaş, özlük hakları bakımından bu Yasaya göre Devletin personel rejimine tabi olmaları gerekir. En önemli maddelerden biri. Devletin personel rejiminin dışında bir rejimi Kamu

İktisadi kuruluşlarının uygulamasının mümkün olmaması gerekir. Mevcut yasalar bunu getiriyor, bunu gerektiriyor. Bir bakıyoruz, özlük hakları bakımından müdürün takımı almış başını gitmiş. Arayan yok, soran yok, yasaları ciddiye alan yok. Şimdi ben, katı olarak bu konuda kural konmasından yana değilim. Ben, Kamu İktisadi Teşebbüslerinin özel sektörle bu piyasada serbestçe rekabet edebilecek bir konumda olmasını isteyen ve savunan bir kişiyim. Ama eğer böyle ise, bunu istiyorsak, o zaman Kamu İktisadi Teşebbüslerinin yeniden yapılanmasını getirmek üzere bu yasaları revize etmemiz gerekir ve hiç olmazsa, personel politikaları, özlük hakları, maaş ücretleri bakımından yasalara, kurallara, tüzüklere yenilik getirmemiz kaçınılmazdır. Ama bunu kendi hallerine yasaları by-pass ederek, kuralları çiğneyerek Kamu İktisadi Teşebbüsü yöneticilerinin getirilmesi mümkün değildir ve ona hakları da yoktur, yetkileri yoktur. En azından da hemen hemen hepsini batacak duruma sürükledikleri için, böyle bir girişimde de onları mazur gösterecek hiçbir yan yoktur. Bu konuda da Sayıştay'ın sürekli devrede olması lâzım gelir. Bizim karşımıza hiçbir şey gelmedi. Hele bu sene? Bu sene tam laçka. Herhalde seçim ertesi olduğu için de, seçim döneminin laçkalığı hâlâ devam etmektedir. Bu yıl, Kamu İktisadi Teşebbüslerinin bütçeleri ve geçmiş raporları konusunda tam bir laçkalık var.

Bir kaçının eskiden hiç olmazsa geliyordu. Nasıl konuşalım? Ne söyleyelim? Nasıl eleştirelim? Ne diyelim? Yani bir Vakıflar bütçesi hakkında, bir Sanayi Holding bütçesi hakkında, bir Cypfruvex bütçesi hakkında, konuşabilir misiniz, savunabilir misiniz? Bana Cypfruvex'in neden on iki milyar lira borçlu olduğunu hangi raporla açıklayacaksınız, nasıl açıklayacaksınız? Bize gelmedi ki.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa) (Yerinden) - Otuz yedi tane rapor var Ergün, nasıl.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Nerde?

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Otuz yedi tane rapor var.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Sayıştay Raporu.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Sayıştay, aynı değil mi?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Tabii bu otuz yedi tane Sayıştay Raporunun da kaderi tuhaftır, ayrıdır. Yani onunla bu söylediğimin hiç bir alakası yok. Yani onlar bir kısım geçmişte var tabii o otuz yedi tanenin işte, görüşülmedi, araştırılmadı. Yani yöntem belli değil. Yani raporlar geldiği zaman da o raporlar ne yapılacak belli değildir. Yani gelmiyor, gelemiyor bir yana, geldi o dediğiniz otuz yedi rapor, ya da yirmi dört rapor, yirmi beş rapor ne oldu? O da belli değildir. Yani kaderi ne oldu, nasıl görüşecekler? Görüşüldü mü bir mercide? Benim elime ulaşması da mühim değildir. Benim ya da senin almış olman mühim değildir. Bu Sayıştay müessesesinin hazırladığı raporları belli bir prosedür çerçevesinde belli kurumlarda görüşülmesi ve gereğinin yapılması gerekir değil mi?

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Mutlaka yapılıyor.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Yapıyor muyuz. Hani, hangisini yaptık? Sayayım mı ben size? İlâç yolsuzluğu konusunda Sayıştay Raporu hakkında Meclisin veya Meclisteki herhangi bir komisyonun kararı nedir? Görüştük mü böyle bir şeyi, Raporu?

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Yok, bir saniye, o mahkemeye intikal etti.

GÜNER GÖKTUĞ (Lefkoşa) (Yerinden) - Mahkemelik konular hakkında nasıl...

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - O mahkemeye intikal etti.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Mahkemedeki konunun idari yanını görüşecen. O zaman kaldırın ortadan raporları. O zaman raporları bana göndermeyin. Ben raporu göreceğim, ben o konuda yetki kullanabilecek mevkide olacağım...

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Mahkemenin yerine geçecek müessese mi var?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Efendim, idari tasarruf hakkınız var. Yargının cezai yaptırım hakkı varsa, sizin ve bizim idari yaptırım hakkımız vardır. Örneğin biz yargıya intikal etti diye bu ilâç yolsuzluğuna müdafil olan kamu görevlileri hakkında takibata geçme yetkisine sahip değil miyiz?

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Yapıldı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Nerde yapıldı?

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Yapıldı. müsaadenizle yapıldı. Amme Komisyonu onlara görevlerinin haricinde başka bir görevde çalışma kararı verdi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Sonra da tekrar aldı.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Mahkemeye intikal etti ve mahkeme kararıyla geri döndüler.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Sonra da tekrar kaldırdı.

Yani.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Yine mahkeme kaldırdı ama.

BAŞKAN - Evet, efendim devam edin.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Evet, peki, o raporlar sadece bununla sınırlı raporlar değildir. Bu otuz yedi rapor içinde bir sürü görevi kötüye kullanma raporları da vardır. Basit bir tane daha söyleyeyim size, hatırıma gelmiş olan, keşke getirseydim, ben zamanınızı almamak için getirmedim, ama keşke getirseydim. Örneğin bir belediyenin hakkında Sayıştayın teferruatlı raporu vardır, Mağusa Belediyesi hakkında. Hatta Sayın Adaoğlu bile çok üzüldü o rapor hakkında.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Hep üzülür zaten o.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Üzüldü. Kendini de bulaştırmaya çalıştılar falan diye biz okuduk. Yani onunla ilişkili bir şey yok. Ama yeni yönetimle ilgili pek çok iddia var. Hade soruyorum, ne yaptık bu belediyelerle ilgili rapor hakkında?

Onu sayın. Yani bu otuz yedi tane Sayıştay raporunu burda ele alsak öyle konular gündeme gelecektir ki Hükümetin rengi uçuklayacaktır. Alın BRT Raporu, görüştük mü biz BRT'yle ilgili raporu? İhaleyle ilgili yani o milyarlık ihaleyle ilgili olan değil, personel politikaları yönünden görevi kötüye kullanma açısından mevcut Sayıştay raporlarını görüştük mü?

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Görevden aldı yahu.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Kimi görevden aldınız?

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Yeni adam tayin ettik.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bir Genel Müdürdü, günah tekkeniz Genel Müdürdü? Başka hiç yok. Ha, bir tek günah tekkesi buldunuz vur alınca koy yere o adamı. Her şeyi onun üstüne at. Yok. Alacaksınız teferruatlı, görüşeceksiniz, kurallara aykırı olarak atananlar varsa yaptırım uygulayacaksınız. Nerde görüştük mü? Hayır. Raflara attık. Sonra da Sayıştay raporlarının gereği yapıldı. Hani yapıldı? İşte bir tane daha size. Hatırladım, söylüyorum, açık, net. Yine bir çok rapor vardır, Sayıştay Raporu vardır. Özlük haklarında aşılma oldu. Fazladan paralar alındı, fazladan paralar verildi. Avanslar alındı.

Ziyaretler yapıldı, geldikten sonra avanslar kapatılmadı, falan filan. Bir sürü raporlar var. Bu raporları bir yöntem olması lâzım gelir.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa) (Yerinden) - Maliye onları hep düzeltti.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bu Meclis alacak, bunları görüşecek, soracak, hesabını soracak. Diyecek ki gel bakalım yürütmenin şu kolu veya şu bakanı. Bu konudaki bu raporun gereklerini yerine getirdin mi? Getirdim derse verirse raporunu yürütme, o raporu biz tikleyeceğiz ve kapatacağız o dosyayı rafa koyacağız. Diyecek ki, işlem yapıldı. İşlem tamam. Bankamatik dedi.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Hep onlar kanuna göre halledildi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Hiçbiri halledilmedi aha saydım. En azından benim saydıklarım halledilmedi. Ve görüyoruz açık ve net. Nerde? E birbirimizi aldatmayalım. Bir tane iki tane değil ki bu raporlar. Kaldı ki ben gelenleri bir yana attım. Ki geldi bir sürü şey. Geçmiş dönemlerdeki Kamu İktisadi Teşebbüslerinin uygulamaları konusunda raporlar geldi, kesin hesapları konusunda. O raporlarda birtakım usulsüz uygulamalar var, raporlar var. Yeter artık. Bunlar hakkında Meclis bir karar aldı mı? Ya da Meclis Komisyonu? Ya da Hükümet? Görüşmedik. Nasıl karar alalım. Görüşülmedi. Nasıl görüşüleceği bile belli değil. O yöntemi bile saptayamadık. Benim anlatmak istediğim şudur. Bugün sayıştayı kurduk devlet olmanın gereği olarak bir müesese halinde oturtmaya çalışıyoruz fakat yetki vermiyoruz. Sürekli yetkilerini de kısıtlamaya çalışıyoruz. Biz Meclis olarak, siz hükümet olarak üzerinize düşen görevi yapmıyorsunuz. Dolayısıyla o geniş derya gibi konusu hakkında sayıştayı sonuç alıcı girişimler de olmuyor, yoktur. Olmadığını ben söylüyorum ve olmadığı da açıktır. Sayıştay Raporları hakkında gerekli tedbirler, ne yazık ki gerekli girişimler yapılamıyor.

Bu dosyalar görüşülüp karar bağlanamıyor. Ne yapmak lazım? Açıktır. Sayıştay Yasasını getireceksiniz koyacağız önümüze hep beraber. Yürütme ile beraber Meclis hatta Yargı ile beraber. Çünkü ilk itirazlar bizim değişiklik önerilerimize ilk itirazlar Yargıdan gelir. İşte Yargının yetkileri kısıtlanmasın efendim falan diye onlar da beraber oturacağız ve bu Sayıştay Yasasını revize edeceğiz. Değiştireceğiz. Eğer değiştirmesek anlamı olmayan en azından yeterli düzeyde denetim, mali denetim görevini yerine getiremeyen bir kurum olarak bu Sayıştayı muafaza edeceğiz ve her sene de bunları konuşacağız tartışacağız yaptınız yapmadınız.

Benim önerim şu: Sayıştay Yasasını düzeltelim. Yetkilerini sınırlarını genişletelim. Yaptığı araştırmaların, bulguların ilerisine gidebilmesini sağlayalım. Mahkeme gibi olayların üstüne gidip sonuç alması yetkisini kendisine verelim. Yani Kamu Hizmeti Komisyonuna kamu görevlilerinin özlük hakları, disiplin cezaları yönünden mahkeme olma yetkisini veren bir Anayasa, pekişmiş Sayıştayda bu yetkiyi vermiştir. Dolayısıyla bu yasayı yapalım, bulgularını ileri derecede kendisi bizzat yaptığı soruşturma araştırmalara göre yürütebilsin. Ve biz bunların neticelerini alalım. Sonuçsuz kalsın. Bu şekilde gerekli gördüğü anda mahkeme yetkilerini de kullanacak olan bir sayıştay, Kamu İktisadi Teşebbüslerini denetlemekte pek tabii ki çok daha etkin olacaktır. Bulduğu yolsuzlukların, usulsüzlüklerin üstüne gitmekte pek tabii ki çok daha etkin olacaktır. Kamu fonlarının usulsüz olarak Hükümet tarafından cari masraflar için kullanılmasını önleyecek girişimler yapacaktır. Bu yıl kamu fonları sahibsiz. Dedığınız gibi Sayıştay ne söylesen söylesin. O ne söyler, kim dinler? İstersen duvara söyler. Duvar duyar mı? İşte hükümetimiz de öyle. Kamu fonlarını, fiyat istikrar fonunu, sigorta fonlarını, ihtiyat sandığı fonlarını bazı zamanlarda maaş ödemesinde bile kullandığınız açık. Kesin Yani bilinen bir gerçek. Yani bu böyle Halbuki kuralına

kanununa aykırı ki olmaması lâzım. Sayıştay...Şimdi mesela neden? Eğer etkili bir sayıştay olsaydı...

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Yok yetkili Sayıştay var.

ERGÜN VEHİBİ (Devamla) - Etkili dedim,yetkili demedim.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Yani söz hakkı yoktur diye şimdi...

ERGÜN VEHİBİ (Devamla) - Yetkisi olmadığı için etkili olamıyor Sayın Erbilen.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla)- Yok etkilidir.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Yetkisi sınırlı olduğu için, etkileri az olduğu için...

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla)- Hiç de öyle değil.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Bilhassa sizin tarafınızdan özellikle sınırlandırıldığı için etkili olamıyor.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla)- Hem etkilidir, hem yetkilidir.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Eğer Türkiye'deki mahkeme görevini de yapabilecek sayıştay burda olsaydı, Eroğlu Hükümeti Salamis Bay için 34 milyarlık ödeme yasalara aykırı olarak ödeme yapabilir miydi? Mümkün müydü? Mahpus- ta olurdunuz şimdi, mahpus damında. Gelirdik ziyaret ederdik sizi. Gelirdik ziyaret ederdik. Yahu ne yaptınız? Yahu işte kurtaralım diye işte, yardımcı olalım diye kalktık 34 milyarcık ödedik de attırdı bizi içeri sayıştay diyecektiniz. Türkiye olsaydı burda, Türkiye'nin kanun- ları, kuralları olsaydı, hiç kurtaramazdık sizi. Açık, mümkün mü yahu? 6 milyon küsur sterlinlik bir ödemeyi bütçe yetki ...

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla)- Biraz büyütü- yorsun gibi geliyor bize.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Nasıl büyüttük? Bütçe yetkin yok, harcama yetkin yok, kullanma yetkin yok, fon yok, tahsis yok. Yani şundan şuna aktardım diyecek açık bir paraf yok. Peki neye göre ödüyorsun? Öderim efendim ben. E bu Meclisler, bu Meclislerin kuruluş esvab-ı mucibesi bu ödemelerdir. Bu padişahların, İngiliz krallarının,

kraliçelerinin istediği yere istediği gibi ödeme yapmasını önlemektir esvab-ı mucibesi budur.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla)- Beklenmeyen giderler sınıfına girdi Meclis tastik ettikten sonra...

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Hangi beklenmeyenler? Beklenmeyen giderler açıyorsun, beklenmeyen giderlerin ne olduğunu okuyorsun. Hiç de Salmis Bay'ı satın alma yönünde bir yetki vermiyor size. Hükümete öyle bir yetki vermiyor.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla)- İşte beklenmeyen giderlerdir onlar...

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Ha ya ya öyle. Yorum. Onun yolu yok muydu? Yapılmaz mıydı? Alınıp alınmamasını tartışmıyorum ben. Ben Salmis Bay'ın devlet tarafından satın alınmasına özde karşı değilim. O değil benim konuştuğum. Onu tartışsaydık burda belki de biz de onay verirdik. Ne yapacaktınız? Elinizde yetki var mı ek bütçe hazırlamaya? Var. Elinizde yetki var mı Meclisi olağanüstü toplamaya? Var.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla)- Zamanımız yoktu.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Ya, ya, Mentüş sıkıştırdı sizi, geldi ssbaha kadar sıkıştırdı sizi. Ne, tabanca mı dayadı alnınıza? Ne yaparım ben? Olur mu öyle şey? Ekonomik komutana olacak iş değil. Ha şimdi ekonomik komutanın vekili olarak komutayı devraldı, rest çekiyor sağın solun... Meselâ İngiltere adaleti, dikkat et ha. Yani sen bizi korsan olarak kabul eden, biz de korsanlık yaparız. Ne hakkın var senin yahu korsanlık yapacağını bu devletin dünyaya ilân edesin.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Dedi mi bunu? Çok söylersiniz de...

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Evet, evet, evet kesinlikle dedi, demeç verdi canım. Tabii demeç verdi. Olacak iş mi?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Bak ne diyor Salih Bey; ekonomik komutan üretenler, yaratanlar ve onu adil paylaşanlar ve dengeli...

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Onlar memleketin gerçek sahipleri. Tabii, normalde bilimsel olarak iktisada, ekonomiye baktığımız zaman ekonominin kumandası olmaz, kumandanı da olmaz. Ekonominin kuralları olur, bu kurallar yaşar, hükmünü icra eder.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Ama siyasi bir gerçek de var.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Ha siyasi irade de yönlendirir...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Ekonomik güçler de siyasiye etki yapar. O da bir gerçek.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Hangi yöne çekersen o yöne gider. Efendim?

SALİH MİROĞLU (Girne)(Yerinden)- Devlet yapmaz, devlet plânlar...

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Devlet yönlendirir. Plânlar ve yönlendirir.

SALİH MİROĞLU (Yerinden)(Devamla)- Yani serbest piyasa ekonomisinde böyle olur.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Benim farkım o, ben yönlendireceğini kabul ederim ben ekonomiyi.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Düştü mü yasa...

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Bizde, yok efendim. Bizde lâfola serbest. Yani ben misal verdim konuşurken. Sen taksinin "T"sinin iznini bile devletin verdiği bir memlekette nasıl serbest piyasa ekonomisi uygulayacan?

BAŞKAN- Sayın Vehbi; devam edin efendim. Lütfen karşılıklı konuşmayın...

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Peki Sayın Başkan, devam edelim.

BAŞKAN- Devam edin lütfen.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Şimdi ekonomik hocalığı var da öğrenci yerine koyduk kendimizi öğrenelim.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Estağfurullah, estağfurullah, estağfurullah. Yarın o konuları çok teferuatlı olarak Ekonomi Maliye Bütçesinde konuşalım Sayın Adaoğlu.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Bu memlekette serbest piyasa ekonomisini irdeleyelim.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Geniş bir biçimde, evet irdeleyelim. Yalnız ben bugün Sayıştayla ilişkili olarak bir konuyu gündeme getiriyor, diyorum ki;

Diyorum ki, ben karşı değilim Salamis Bay'ın devletleştirilmesine. Ben yöntemlere karşı değilim, karşı çıkmaya da devam edeceğim. Ben diyorum ki 34.000.000.000'lik bir ödeneği yapma yetkisi eğer bütçede bu yetkin yoksa, tahsis yoksa, fon yoksa ederim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Karşı değilsen ekonominin bir noktasını kirdin demektir. Başkası işlettiğinde ne olacak?

ERGÜN VEMBE (Devamla) - İşletsin o ayrı. Ama bir başkası satın alacaksa, gelecekse, benim ekonomimi darbeleyecekse ben orda müdahale ederim. Bunu müdahaleci ekonomi olarak kabul etmem ben. Ha onu bu yönde sayıştay ne tedbir aldı? Yani bu yönde ne yapıldı? Biz böyle bir sayıştay raporu görmedik. İşte Hükümet bu ödemeyi yaptığı için hatalıdır, kanunlara kurallara aykırı davranmıştır.

DR.MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Olumlu buldu.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Mustafa, arkadaşının adına konuşma.

BAŞKAN - Evet arkadaşlar, devam edelim efendim.

ERGÜN VEMBE (Devamla) - Devam edeceğim Sayın Başkan, eğer meclisi, konuşmacıyı, milletvekillerini, yanılma yönünde Sayın Erbilen sözlerini sürdürürse devamımız mümkün değil. Sözümüzü keseceğiz ve soruşturacağız. Yani dediği doğru mu değil mi şimdi? Sayıştay onayladı mı onaylamadı mı? Ben bile de gitsem. Ama ben rapor görmedim diyorum. Ben onaylama hakkına da sayıştayın sahip olmadığını bilen bir kişi olarak diyorum ki mümkün değil.

MUSTAFA ADAOGLU (Yerinden) (Devamla) - E raporları Meclise gelecek. Biraz daha sabret.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - MÜmkün değil. Evet bu yönde eğer yetkisi geniş olsaydı en azından Türkiye'deki Sayıştay boyutunda olsaydı bu ödeme yapılamazdı. Şimdi usulü neydi? Usulü getirecektiniz ek bütçeye ve ertesi gün toplayacaktık meclisi konuşacaktık, tartışacaktık. Nasıl ki Mentesh'le tartıştınız sabahlara kadar. Yani onunla tartışmaya tenezzül buyuran Hükümet ...

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Tamam yahu Ek Bütçede konuşmadık mı?

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Mentesh'i , sabahlara kadar, gece sabaha kadar Mentesh Aziz'le tartışmaya tenezzül buyuran Hükümet bizimle de, milletvekilleri ile de bu konuyu tartışmaya tenezzül etmeliydi, getirmeliydi bizim gözümüzün önüne.

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Getirdi yahu. Ek Bütçe Komisyonunda hem Ek Bütçe görüşülürken Mecliste.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Ha bitti diye bırakacağız konuşmayacağız üstünde.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Ama Ek Bütçede...

Dr. MUSTAFA KARPASLI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Be Mustafa karıştırma bunları.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Hep onlar ödemenin arkasından olan tartışmalardır. Ödemeyi, yani hatayı yapacaksınız siz, ondan sonra biz de susacağız.

BAŞKAN - Evet efendim devam edin.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Peşin ödeme hakkınız nerden geliyor onu söyleyin bana. Hayır efendim bak bak (bak buma bak, ne biçim politikacı. Memurun peşin ödenmesine karşı. Onu bir kenara çek bir defa.

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Onu bir kenara bırak. Onu tenkit etmeyin.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Politikacılığı bir kenara çek. Yasalara uygun mu yaptığın davranış ben ona bakarım. Peşin ödeme, hem de 6 Mayıs'ta seçim var, seçim yasakları var memlekette ve bu seçim yasakları size en basitinden makam arabasını kullanmayı bile önlüyor, siz devletin hazinesini kullanıyorsunuz ve milyarlarca ödeme yapıyorsunuz avantajdan. Ne iş peşin aldım ben ödemeyi. 2 Mayıs'ta...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Ama sen de hatalısın burada Ergün. DMP'deydiniz ne itiraz etmediniz efendim?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ettik efendim. Biz ettik.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Hani nerede?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - E söylüyoruz aha itirazımızı. söylüyoruz itirazımızı.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - DMP'de o vakit çıktydın. İtiraz oldu mu?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Tabii. Hakkı yok dedik. Ödeme yetkisi... Ben tabii DMP'nin sekizinci ...

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - E ama Ergün de seçilecekti.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ben DHP'nin...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Yüksek Seçim Kuruluna gidildi mi ? Bu yapılan suçtur. Yasal değildir.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ben DHP'nin sekizinci sıradaki bir... Yani sekizinci yetkili bir kişiydim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Avanstı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Efendim?

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI NAZİF BORMAN (Yerinden) - Karşılabilirirdi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Hayır sekizinci yetkili kişiydim. Onun için DHP'nin yetkileri konusunda.

(Milletvekilleri hep bir ağızdan konuşuyorlar.)

BAŞKAN - Arkadaşlar, arkadaşlar bir dakika lütfen.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Avans verme hakkı vardır memleketin.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ne güzel ben beğenirim. İşte tartışma böyle.

BAŞKAN - İzin vermiyorum artık karşılıklı konuşmaya lütfen.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - İngiltere Parlamentosunda böyle yürüyor tartışmalar, birşey değil. Ben tamam devam edeyim.

NAZİF BORMAN (Yerinden) (Devamla) - Çizgiyi geçemez.

BAŞKAN - Evet devam edin.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - E ben değil. Ben geçmem zaten de siz geçmeyeceksiniz bana doğru. Yani kızgınlıkla bana doğru gelmeyin de ben geçmem. Ben burdan konuşmayı tercih ederim. Yani öyle bir niyetim yok.

BAŞKAN - Evet Sayın Vehbi.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Devam edeyim.

BAŞKAN - Lütfen efendim.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Efendim Sayın Adaoğlu, tabii DMP itiraz etti mi. Ben tabii DMP'nin resmi yönden yetkileri vardı, etkileri vardı, önde gelenleri vardı, İlçe Seçim Kuruluna itiraz edip etmediğini bilmiyorum. Ama ben mesele benimle ilişkili yine seçim yasaklarına delmeye yönelik hükümet tasarruflarına bizzat itiraz ettiğimi bilirim de yanıt bile alamadım. Yani çözümlenmek bir yana, yaptığım itirazlar kaale alınmadı ve durdurulmadı efendim ve hakkımda televizyonlar, radyolar işte casus, hain falan şey verdi...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) Fetva.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Fetva verdi bilmem nedir , Alexandra falan casusluk yaptı diye yayınlar yaptı. Durduramadım ben bunu.

- 2791 -

Yani onun için ilçe Seçim Kurulları ne yazık ki...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Yüksek Seçim Kuruluna gidecektiniz.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Yüksek Seçim Kurulu da. Yüksek Seçim Kurulunun en başına gittim ben. En başına gittim. Telefonla işte yani verdiniz. E verdik. Verdiyse- niz engelleyin. Efendim açık oturum işini mahkeme kaldırdı, Yüksek Seçim Kurulu karar aldı durdurulsun, durduramadık. Yine durduramadık. Yani verenleri, yayınlayanları tevkif etmesi gerekirdi. Maalesef bu geçtiğimiz seçim içinde Sayıştay...

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla)- Ankara'ya gidecektin...

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Efendim çünkü bu geçtiğimiz seçim...

BAŞKAN- Son kez ihtar ediyorum yani...

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Son derece olağan dışı, son derece sakat uygulamalarla dolu bir seçimdi. Yani ne ilçe Seçim Kurulu müdahale edebildi, ne biz gerekli yanıtları alabildik, ne de polis tarafsız davranabildi. Polis bütçesinde onu da konuşacağım. Hiçbir zaman polis yazık ki yansız olamadı bu geçtiğimiz seçim döneminde. İşte bunun da sıkıntılarını çekeriz.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI NAZİF BORMAN (Yerinden)- Bizim itirazlarımızı da dinlemedi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Polis?...

NAZİF BORMAN (Yerinden)(Devamla)- Yüksek Seçim Kurulu...

.../ 2792..

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- E polis sizin itirazınızı ne dinlesin. Sizden yana tavır koydu zaten.

BAŞKAN- Sayın Bakan; karşılıklı konuşmalım efendim lütfen. Lütfen efendim. Siz söz atmayın, siz de kurula şey edin, kurula konuşun.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Tabii, devam ediyorum efendim. Ben zaten Genel Kurula hitap ediyorum. Ben Genel Kurula hitap ediyorum.

BAŞKAN- Lütfen...

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Tabii. Ben yani Sayın Bakana özellikle cevap vermedim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- İktüzüğü değiştireceğiz, getireceğiz bu karşılıklı konuşmayı.

BAŞKAN- Kurula hitap edin efendim.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; benim üzerinde durduğum bakın açık iki konu var. Bu iki konuda da bize halen Sayıştay Raporu gelmemiştir. Peşin ödeme 6 Mayıs'ta seçim varsa, 2 Mayıs'ta yapamazsınız. Meclis toplama yetkiniz yoktu zaten. Meclis artık kendi kendini lâv etti, bitti kapattı.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) Avansı o.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Meclis kapandı. Ha avans ya. Avans. Hani bütçede, hangi yerde, nerde vardır? Milyarlarca liralık avans vereceksin geçiciye, memura ve...

BAŞKAN- Devam ederseniz ara vereceğim.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Seçim maksatlarıyla bütçeyi kullandınız.

GÜNAY CAYMAZ (Lefkoşa)(Yerinden)- Sayın Başkan; ara verirsiniz uzaycak sonra...

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- İki konuda itham ettik. Bu konuda ben Sayıştay Raporlarını bekleyeceğim. Yani ne diyor? Gerçi üstünden getirdiniz altı ay sonra sekiz ay sonra islim arkadan gelsin diye bunu yasalaştırdınız. İş olup bittikten sonra islim arkadan gelsin dediniz. Eğer etkili bir sayıştay olsaydı, yani mahkeme yetkisiyle de donatılmış, hesap sorabilecek bir mali denetim mahkemesi de olaydı en azından bu iki icraatı yapamayacaktınız. En azından Kamu İktisadi Teşebbüsleri bizi çiğneyip, Meclisi çiğneyip bütçelerini göndermemelik etmeyecekti. Ya da geçmiş harcamalarını göndermemelik etmeyecekti. Çünkü o zaman bileceklerdi ki sorumludurlar, kulaklarından tutulup mahkemeye çekilecekler. Şimdi olmuyor. Sayıştayın raporları buraya geliyor, burda uyutuyorsunuz çoğunluğunuza dayanarak. Onları da saydım, işte belediyelerle ilgili geldiymiş geçmişte...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Geldi onlar hep, gitti ağır cezaya gittiler.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Hiçbir şey olmadı.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Cezalandırdılar takip etmezsiniz.

BAŞKAN- Evet efendim.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla)- Bazılarını yetiştiremiyor takip etsin.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Takip edecek hâl kalmadı ki. 35 tane Sayıştay Raporunun iki tanesi, üç tanesi mahkemeye intikal etmiş. E 32 tanesini, 33 tanesini nasıl izleyeceğiz? Nasıl takip edeceğiz?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Bunları da geçirelim tutanaklara da yanılmaşın.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla)- Mahkemelere sürat getirdik, bundan sonra her şey düzgün gidecek.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Haa hiç olmayacak gene. Gene Sayıştay Raporları olduğu gibi kalacak.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; fonlar konusunda da açık iddialarım vardır. Hiçbir zaman da biz...

BAŞBAKAN Dr. DERVİŞ EROĞLU (Yerinden)- Hangi konuda?...

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Fonların kullanımı konusunda. Hiçbir zaman da bu konuda biz rapor almadık. Ben geçen sene de burdan çağrı yaptım. Sayıştaya da çağrı yaptım. Dedim ki kardeşim, sizin de variteniz var, ihtiyat sandığı paralarını özel bankalara yatırıyorlar, oysa devlet bankaları var, kamu bankaları var, değişik yöntemler var, bu paraların daha büyük gelir sağlayabilmesi için. Şimdi var mı yok mu?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Adil paylaşım.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Faiz bakımından bile bir pointlik daha yüksek kâr sağlayacak bir yöntem varsa hükümet onu yapmakla yükümlüdür. Bu da mali denetimdir.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla)- Faizleri serbest bırakması lâzım, nasıl?

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- E faizleri saptadığınız, saptadığınız faizleri bankaların uygulayıp uygulamadığını denetlemekle yükümlü merci kimdir? Hükümettir. Hiç denetliyor musunuz? Size açık açık söylüyoruz. Faizi kapitalize etme yetkileri yok. Ediyorlar mı? Ediyorlar. Üç ayda bir kapitalize ediyorlar. Birleşik faiz uyguluyorlar. Özel gidip anlaşma yapanlara da yüksek faiz veriyorlar.

Kaldı ki İhtiyat Sandığı paraları bugün 80.000.000.000'ı aşmış bulunuyor. İsterseniz bu paraları özel kişilerin bankalarına kapital yapacak yerde kendi devlet kamu bankasına kapital yapabilirsiniz. Hem bu fonlar korunur hem gelir sağlar, hem de yararlı olur. Sanayiye, üretime, esnafa yararlı bir müesese olur. Bunu yapmıyorsunuz İhtiyat Sandığı paralarını düşük faizle özel bankalara yatırılıyorsunuz. Ben Sayıştayın bunu incelemekle yükümlü olduğuna inanıyorum. Sayın Mehmet Bayram, eski Maliye Bakanı bize dedi, " e tercihler meselesi". Bizim ekonomik politikamız bu. Sizin tercihleriniz bazı kişileri zengin etme yönünde kullanamaz, kullanılmaz. Olmaz öyle şey yani.

ULAŞTIRMA VE BAYINDIRLIK BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden) -
Kişiler değil özel bankacılar.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - E özel bankalar kişilere ait. Şahıslara ait bankalar. En kabadayısı ortakları üç kişi dört kişi, nededin. Yani kişi işte, özel. Aile bankaları. Ha bir tek şahıs, ha beş kişi ortaktır, ha yirmibeş kişi ortaktır. Public Company değil ki. Hiçbirisi Public Company değil.

MEHMET BAYRAM (Yerinden) (Devamla) - Sosyalist ve komonistle alakalı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Hiçbir zaman. Feki sosyalist komonistle alakası yok Sayın Bayram. Yani böyle bir savunmaya kalkmayın. Teorik olarak da yanlış olur. Yani kimse sizi dinlemez. Teorik olarak da yanlış. Bunun komonizmle hiçbir alakası yok. Bu devlet eli ile kişi zengin etme politikasıdır.

MEHMET BAYRAM (Yerinden) (Devamla) - Devlet ekonomisinden bahsedemiyorsunuz ki artık.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Neden?

MEHMET BAYRAM (Yerinden) (Devamla) - Devlet ekonomisinden bahseder misiniz?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ben zaten öyle bir savunma yapmıyorum.

MEHMET BAYRAM (Yerinden) (Devamla) - Vardır savunular kayboldular ortalıktan.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Hayır efendim öyle birşey...

BAŞKAN - Lütfen efendim.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Devlet ağırlıklı ekonomi politika savunurdum ben. Bütün 81'den beri milletvekilliği yaparım. 81'den beri söylediklerimi çıkarın, getirin hep beraber tartışalım. Hiçbir zaman devlet ekonomisini savunmadım. Hiçbir zaman devlet ekonomisini.

MEHMET BAYRAM (Yerinden) (Devamla) - Sosyal devlet politikasını savunun?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Evet sosyal... hâlâ savunurum. Hâlâ savunurum. Sosyal devlet anlayışı sosyalist ekonomik politika uygulamak değildir.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Yok sosyal devlet ekonomisi.

BAŞKAN Dr. DERVİŞ ERGİLİ (Yerinden) - Sayın Başkan, Ergün Beyi unutmayın ki Mehmet Bayram'la biz 76'dan beri Meclisteyiz. Beraberiz yani.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - 81'den beri diyorum ben burdayım, söylüyorum. Ben hiçbir tarihte sosyalist ekonomi anlamına gelecek bütünü ile ekonominin devletleştirilmesini savunmadım, bankaları da savunmadım.

MEHMET BAYRAM (Yerinden) (Devamla) - Parti neydi yahu?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ben neyi savundum. Bak hâşla aynı şeyi savunuyorum. Ne dedim size, getirin. 5 senelik, 6 senelik, 7 senelik söylediklerimi. Ben diyorum ki...

MEHMET BAYRAM (Yerinden) (Devamla) - Partidir söyleyen yahu.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ben dedim ki özel bankaları kuruyorsunuz, kamu fonları ile destekliyorsunuz.

Dr. MUSTAFA ERBİLİN (Yerinden) (Devamla) - Sarı kart gösterir demek ki.

BAŞKAN - Evet arkadaşlar.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - İlaç ithalatının kim...

MEHMET BAYRAM (Yerinden) (Devamla) - Devletleştirilmesini kim önerdi yahu? Sen önermedin yahu?

BAŞKAN - Devam edin Sayın Vehbi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ha şimdi bak. Tabii bak şimdi iş nereye geldi.

MEHMET BAYRAM (Yerinden) (Devamla) - CTP'nin önerilerine katılmadın mı?

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Ben ilaç ithalatı gibi stratejik , milleti soyup soğana çeviren sigara ve içki ithalatı gibi stratejik malların devletleştirerek ithal edilmesini önerdim.

MEHMET BAYRAM (Yerinden) (Devamla) - Rusya bile hakkında gelemedi onun.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Şimdi gelin bunu tartışalım. isterseniz yarın tartışalım bunu.

MEHMET BAYRAM (Yerinden) (Devamla) - Rusya serbest bıraktı ilaç ithalatını.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Ha, ha kendi adamlarınız, kendi adamlarınız, yani İlçe Başkanlarınız...

MEHMET BAYRAM (Yerinden) (Devamla) - Rusya serbest bıraktı.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - 40 ileri gelen Yürütme Kurulu üyeleriniz sigaracıdır, konyakçidir diye bunların ithalatını darbelemeyesiniz diye stratejik malların ithalatına devlet tekelini önüyorsunuz. Ne kadar önüyorsunuz? Sigara faydalı bir mal midir? Hayır bir, birincisi. Sağlık yönünden zararlıdır. Radyolara koyuyorsun yazı yazıyor- sun televizyonda, devlet televizyonunda sigara sağlığa zararlıdır. Ne yazıyorsun? Eğer sağlığa zararlıysa özel sanayi- cilerin kâr amacına yönelik olarak sigara kullanılmasını önleyeceksin. Nasıl önleyebilirsin?

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Hade getirelim kapalı yerlerde sigara içilmemesi yasağı.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - İthalatını devletle sürdürürler. Önlem alalım. Hani getirebiliyor musunuz?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Getireceğiz onu.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - İthalatçıdan, özel sektördendir diye içkiyi sağlığa zararlıdır diye yazmak yetmez. Onleyebiliyor musun? Tehdit edebiliyor musun? Tehdit edebiliyor musun? Hayır etmiyorsunuz. İlaç burada konuşmadık mı? Sayın Sağlık Bakanı da çıkıp bizi tayit etmedi mi? Aynen demedi mi "ilaç tüketiminde bu memlekette çok büyük bir israf vardır." Ve sağlıksız markaya bakılmadan, denetime tabi olmadan birçok ilaç bu memlekete getirilmekte ve yok yere tüketilmekte, hem israfa sebep olmakta, hem sağlığı zarara, insanları zararlarla karşı karşıya bırakmakta hem de devlet kayba uğramakta sigorta paraları yönünden. Bu memleketin en büyük ilaç tüketicisi kimdir? Devlettir. Sigorta aracılığı ile ve hastane aracılığı ile. Peki ilacı dağıtan sen olacaksın, ilacı denetleyen sen olacaksın, fabrika kuracaksın ilaç yapmak için ve çıkacak Sağlık Bakanı 15 ilacı ben devlet olarak yapıyorum diyeceksin sonra sen o sahada ithal edenlere müdahale et dediğimiz zaman gereksiz ilaçları bu memlekete getirmesinler

Devleti kazıklamasınlar. Halkı için de gerekli eczalar bulunmayan ilâçlarla yok yere ümitlendirmesinler dediğimizde, hayır ben özel sektörcüyüm. Nasıl özel sektörcü? Olur mu öyle şey? Bunları yarın tartışırız Maliye bütçesinde.

BAŞKAN? Evet Sayın Vehbi, evet efendim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Serbest piyasa ekonomisi gelecek gündeme yarın.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Ha gelsin gündeme tartışalım böyle serbest. Her şeyin serbest olduğu piyasa anlamında değildir liberal ekonomi politika.

BAŞKAN- Evet.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Biz başından beri belli konularda devlet ağırlıklı ekonomi politika savunduk, savunmaya da devam ediyoruz. Ama her şeyi devletleştirelim diye bir lâfımı bulursanız getirin ben bu kürsüden inmeye, hemen, derhal inmeye hazırım. Yoktur böyle bir şey, savunmam da...

NAZIF BORMAN (Yerinden)(Devamla)- Vardır. 81'de vardır. Karıştıralım tutanakları.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Yoktur efendim. 81'de de yoktur. Hayır, hayır efendim.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla)- Zaten iniyorsun, tamamlamak üzeresin...

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- İstersen devam edeyim. Bende malzeme çok. Hele öyle lâf tamaya da devam ederseniz başka konular açılırsa hiç inmem...

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu konuları gündeme getirdik. Bir konuya daha değinelim. O konuda halen kapanmadı. Rabita paraları konusunda da bir rapor halâ almadık Sayıştaydan biz. Olmaz. Dedikodu oluyor. Dedikoduyu önlemenin yolu rapor. Kesin. Niye gelmedi. Gelmedi, sonra bir tek kıyıda köşeden bir efendim araba konusu gündeme geldi ve Cumhurbaşkanı, bu memleketin Cumhurbaşkanı yıpratılacak boyutta o araba işi kullanılmaya çalışılıyor. Halbuki sonradan Cumhurbaşkanı diyor ki; hayır, ben diyor onu şey parasıyla almadım, diyor. Şimdi hangisi doğru, hangisi yanlış? Bu konunun açıklığa kavuşması gerekirdi şimdiye kadar çoktan kavuşması gerekirdi. Kavuşmadığı için de bu konuda hâlâ spekülasyonlar, hâlâ dedikodular ısrarla sürdürülmektedir. Geçtim bunu da.

Sayıştay konusunda, yasası sıkıntılıdır, eksiktir, yetersizdir. Meclis, hükümet yeterince sayıştayın bu koşullarda bile hazırladığı raporlara önem vermemektedir, sonuçlandırmamaktır.

GÜNAY CAYMAZ (Lefkoşa)(Yerinden)- Özlük hakları...

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Şimdi geliyorum ona. Bu müessesede çalıştırdığımız kişilerin gerçekten en üst düzeyde el üstünde tutulması lâzım gelen kişiler olduğunu kabul etmek mecburiyetindeyiz. Bu insanlar parayla oynamaktadır. Devletin parasını kontrol etmektedir. Denetimini, hazinesini denetlemektedir. Biz bunla görevle teçhiz ettiğimiz insanlara gerçekten rahat, sağlıklı, gözünün arkada kalmayacağı bir yaşam düzeyi vermekle yükümlüüz devlet olarak. Bunu vermediğimiz zaman neler olabilir? Bunu çok iyi hesaplamamız lâzım. Bir defa birincisi,

- 2803 -

gönülden çalışma, istekli çalışma, rahat çalışma koşullarını ortadan kaldırıyoruz. Gönülsüz çalışacak sayıştay denetçilerinin, sayıştay üyelerinin de yeterince devletin haklarını koruyacağına ben inanmıyorum. Kaldı ki şimdi tabii böyle birşey kesinlikle ortada yoktur. Kesinlikle ne böyle bir söz çıktı, ne bir ihbar çıktı ama ilerde olur ya, her yerde bulunabilir, sütü bozuklar da olabilir, bu düşük düzeydeki yaşam seviyesini bahane ederek devletin olanaklarının çalınmasına göz yumacak insanlar da çıkarabiliriz. Oysa maddi olarak, sosyal olarak, özlük haklar bakımından en üst düzeye, denetçilerimizi ve sayıştayda çalışan diğer insanlarımızı çıkarırsak, elbirliğiyle yükseltirsek bundan devlet kazançlı çıkar, bundan halkımız kazançlı çıkar. Bu yönde, hiç gecikmeden sayıştayın protokolde yerini, özlük haklarını, maaşlarını, görev risklerini dikkate alacak bir değişikliği getirmek mecburiyetindeyiz. Şimdiye kadar geciktik, bu yönde atılacak adımları, verilmesi düşünülen hakları muhalefet milletvekili olarak da desteklemeye hazır olduğumuzu beyan ederim.

Son bir anlayamadığımız bir konuda da acaba sayıştayın bir raporu var mıdır? Bize de gelecek midir merak ediyorum. Süt Endüstrisi Kurumuna bir müdür atandı, kısa süre çalıştı,

.. / 2804 ..

incelemekte, suç unsuru olan kişilerde de dava açılmaktadır. Nitekim bir önceki günün de kaçırıp Meclise değişik bir şekilde sunduğum İktisadi Belediyesi sayıştay raporu hakkında intihale ettirilmiş ve ve mahkemede o kişiler suçlu bulularak işten atılmaları gibi para cezaları da yaptırılmışlardır. Bu itibarla sayıştay raporları bakanın gözü önünde ve açık bir şekilde olduğuna göre sayıştay raporları ileriye götürülüyor diye hükümetin suçlanmasını biz kabul etmiyoruz. Çünkü sayıştay raporlarında suç unsuru varsa zaten kendisine gelen raporları inceleyen savcılığımız gerekli tedbirleri alır ve dosya mahkemeye açılmaktadır. Bu nedenle sayıştay raporları değerlendirilmiyor şeklindeki iddialarını kabul etmediğimizi iddiaları zannederin biraz politika ile yaptıkları bu sayıştay raporlarını kendilerine bir milletvekili olarak kendisinin de ileriye götürmeye, Meclisin bir üyesi olarak yetkili olduğunu ve birisi kendisi de yapar.

ERGÜN VEMİŞ (Yerinden) (Savcılık) - Savcılık kabul ediyor bizi.

DR. DEMİRER ERGÜN (Savcılık) - Ve bu yönde biz kendisine de yardımcı olarak hazırız.

Sayıştay Yasasında değişikliklerden bahsettiler. Kendi kendileri ile istişareye hazırız. Önerilerini bizlere sunarlar, meşur oluruz. Geçmişte bir başka ile ilgili de önerileri olmuştu. Vergi Usul Yasası ile ilgili, oyasada da önerileri varsa ve bize sunarlar, meşur olacağımızı bu vesile ile belirtmek isterim. Eğer Sayıştaya hükümetimizin ilgili olduğunu raporları bakanlarımızın ve hükümetimizin değerlendirmesini savcılıkla istişare ederek suç unsuru varsa Meclisin konuyu ileri götürmesini beklemeden bizim ileri götürdüğümüz de kendilerinin bilmesini özellikle isterim.

Bu dâğıncular ıçerisinde tabii ki a yuğıy napa uns
oluğu on y verocoklerini değiğim. Bir in oğumuz
oluğu t bii.

... (Verimden) (devam) - Ben de
oluğu verocokini a yın B yđ n.

Bu dâğıncular - verimden olundu yın B yđ n.
... an miiğatrevikim; S yuğıy biiğim dâğıncı
... içinde gürüncüler biiğim napa. ... dâğıncı dâğıncı
... dâğıncı ... dâğıncı ... dâğıncı ... dâğıncı ...
... dâğıncı ... dâğıncı ... dâğıncı ... dâğıncı ...

... dâğıncı ... dâğıncı ... dâğıncı ... dâğıncı ...
... dâğıncı ... dâğıncı ... dâğıncı ... dâğıncı ...
... dâğıncı ... dâğıncı ... dâğıncı ... dâğıncı ...

2807 -

KATİP - Program 17, Kamu Hizmeti Komisyonu Alt program 01 Kamu Hizmeti Komisyonu, personel giderleri 484,878,000. Cari giderler 162,200,000. Alt program toplamı 647,078,000. Program toplamı 647,078,000 Türk Lirasıdır efendim.

BAŞKAN - Söz isteyen var mıdır efendim? Buyurun Sayın Vehbi.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gene çok önemli bir konuyu görüşüyoruz. Aslında Kamu Hizmeti Komisyonu Bütçesi olmasına karşın ben genel olarak kamu yönetimine değinmek durumundayım. Yani kısaca kamu yönetimi bizde çok önem arzeden bir müessesedir. Kamu Hizmeti Komisyonu da bu kamu yönetimiyle ilişkili olarak kurulmuş, Anayasanın özerk kurumlarından birisi. Ancak şimdiye kadar yeterince fonksiyonlarını yerine getirdiğini söylemek mümkün değildir. Yani eğer bir ülkede Anayasanın emrine rağmen halâ onbeşinci yılda kamu yönetimi doğru dürüst oluşturulamamışsa, teşkilât yasaları hazırlanıp tümüyle tabii ki süratle yasalastırılmamışsa ve bunlara atamalar gerekli olan yerlere yeterli düzeyde yapılmamışsa kamu yönetiminin istendiği düzeyde oluşturulduğundan bahsetmek olanaklı değildir. Bu konuda en azından Hükümet kadar bana göre Kamu Hizmeti Komisyonu da sorumludur. Gerçekten yetkileri olan, geniş yetkileri olan ve bunları özerk bir biçimde kullanabilecek olan bir kurumdur. Ülkemizde bugün için kamu yönetiminde 12873 memur var. Ama 12873 memurumuz olmasına rağmen sürekli bazı dairelerden vatandaş tarafından şikayet gelmektedir ve gerçekten de bütçeye de baktığımız zaman en önemli bazı kurumlarda eksiklik doruktadır. Yani bu ülkede 12873 kamu görevlisi atayacaksınız ama öreneğin yataklı tedavi kurumlarında bin tane müdürün olacak. Burda bir çelişki yaşamıyor muyuz? Bu neyi ifade ediyor? Bunu iyice analiz etmek, iyice

.. / 2808..

çözümlenmek mecburiyetindeyiz. Gerekli olan yerlere gerekli memurların alınmadığı, yine bu 12873 memurun ayırımı da belli olmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 9885 memur, 2988 de işçi. Soruyorum. Nasıl alıyor? Yani kamu yönetimine bu işçi kadrosundakiler hangi dönemde nasıl alınmıştır? Seçim zamanı, geçtiğimiz 90 seçim öncesi kaç kişi alındı? Bu yapı içinde yani 12,873'e çıkmış olan kamu görevlileri içinde nasıl olur da yataklı tedavi kurumlarının en önemli kurumları örneğin bin tane münhali olabilir? İşte bunun anlamı açıktır. Tamamen...

ULAŞTIRMA, BAYINDIRLIK VE TURİZM BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden) - Teşkilât Yasaları iki bin yılına yöneliktir diye burda hep beraber konuştuk.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Kaça?

MEHMET BAYRAM (Yerinden) (Devamla) - İki bin yılına yöneliktir diye.

sağlık Teşkilât Yasaları iki bin yıla yöneliktir. Bu öncelikler meselesi vardır. Yani eğer bakan ben söylüyorum, açık söylüyorum, hastane sağlık hizmetlerinde özellikle halihazırda kadroların son derece yetersiz olduğunu Sağlık Bakanlığı da kabul eder. Ama bin tane de müstahil vardır. Ben açtım inceledim, saydım, açık açık bütçeden saydım.

MEHMET BAYRAMI (Gazi Rağusa) - (Yerinden) - Beraber konuştuk yahu burada.

ERGÜN VERİBİ (Devamla) - Evet, canım yeterli midir? Yeterli olmadığını siz söylüyorsunuz, ben söylemiyorum ki. Sizin kendi kamu yönetiminin içerisinde burdan hepsini okuyayım ben. Kamu görevlilerine ait...

EKONOMİ VE İLİŞKİLER BAKANI MUSTAFA BÖRÜMLÜ - Sağlıkta fazla bile var.

ERGÜN VERİBİ (Devamla) - Sağlık kurumlarında kasıtlılık mı var Sayın Bakan?

NAZİF BÖRÜMLÜ (Yerinden) (Devamla) - Var tabii.

ERGÜN VERİBİ (Devamla) - Benden öyle duymadın. Sağlık bakanı burayı çıktı, kadroların yetersiz olduğunu, hastanelerin stratejiyle doldurulması lazım geldiğini söyledi bize, komisyonda da söyledi. Açık olur mu?

DR. MUSTAFA BÖRÜMLÜ (Defkosa) (Yerinden) - Yakında açılır da açılacak.

ERGÜN VERİBİ (Devamla) - İnşallah, inşallah açılacaktır. Tabii ki sağlık tesisleri ile aldığımız kadroların hepsinin yerine gelmesi mümkün değil. Kim geldiyse aldınız, devletten tayin ettiniz, kapıcı tayin ettiniz, bekçi tayin ettiniz, kitabet kadrolarını aldınız, kapıcı kadrolarına memur aldınız, bütün maksatları ile yaptığınız çalışmaların

...dur bu sakatlıklar, eksiklikler. Yoksa
...mekte yüzdeliğe vurduğumuz zaman dünyanın
...de gelen kamu görevlisi oranına sahip bir
...biz; biz. Kamu yönetiminiz yeterli düzeyde
...dır? Bunu söylemek olanaklı mıdır? Mümkün değil.
...12,873 memur olduğunu söylüyor istatistikler.
...rüzdelik, % 8,9'lara yükselen bir oran. Amerika'da
...bu oran % 5. Sovyetler'de bile devlet ağırlıklı
...ekonomik politikaları uygulamış Sovyetler'de bile
...kamu görevli oranı bizdenin altında oran olarak
...izdenin altında. E, nasıl olur bu? Ve hala daha
...de kamu hizmeti yeterli değil.

DR. MUSTAFA ERGÜN (Yerinden) (Devamla) -
...devlet anlayışı.

ERGÜN YERİNDİ (Devamla) - Şimdi ülkemizde kamu
...minde bir boşluk olduğu açık. Nereden geliyor bu? ~~Çu~~
...leyelim; yani rakam olarak olmasına rağmen süratle
...kilât Yasaları yapılmadı bir.

İkincisi; organizasyon yok. Yeni organize bir
...yönetimini kesinlikle gerçekleştiremediniz. Bugüne
...gerçekleştiremediniz siz de kabul ediyorsunuz.
...rettiler de çıkıyor aynı şekilde bunu kabul ediyor.
...istatistik bilgilere baktığımız zaman bunu sizin
...nizden okuyoruz. Şimdi İsmail Yumuk arkadaşım olsun
...yecek ki e, özeleştir. Hep bu özeleştir de arkadan
...geliyor. Yani işleri çıkarmak okuyoruz, kamu yönetimini de
...aynı şekilde 12873 memurla tüküme noktasına getirdik.
...şimdi de programımızda özeleştir yapıyoruz. ~~Şu~~
...nerileri ne? Ne yapacaksınız? Ona yönelik tedbirler var mıdır?
...organizasyon var mıdır? Getiriyor musunuz? Hayır, yok. Kamu Hizmeti
...yonunu, bun çok daha etkin ve seri biçimde devreye
...girmesini sağlamak için kamu yönetiminin bir girişimi var
...dır? O da yok. Çünkü Kamu Hizmeti Komisyonu da bize

temalarda hükümetin ettiği çalışmaların yetersizliğinden dolayı tıkanmış olduğunu söyledi, komisyonda böyle söylediler. Bunun gelip yitip veremezler. Komisyonunda söylenen bu temalarda, sergilerde hükümetin girişimlerinin yetersiz olması nedeni ile bazı tıkanıklıklar meydana gelmektedir. Ancak ki bu organizasyon ve bu koordinasyon yetersizliği büyük sıratmaktadır.

İki; en önemli konulardan birisi kamu görevlilerinin bazı iş yüklerini yapmalarıdır. Yani kim ne iş yapacak? Kimin yetkisinde ne iş vardır? Hangi yetkiler kimde bulunmaktadır bu belli değil. O geçirdiğimiz Beşinci Yıllık'taki çalışmaya yeterli değil. Eğer etkin bir kamu yönetimi yaparsak genel işlerdeki yerine soluma inmiş, görevleri tarif edilmiş, kamu görevlilerini etkin bir biçimde devlet yönetimine sokmak mecburiyetindeyiz. Eğer kimse yetkisinin sınırını, nerde başlayıp, nerde bittiğini bilmez durumdadır. Soruyoruz, bu benim yetkimde değil, o başka birine yolluyor o da yetkisini bilmiyor. Bu her derece sınırlanmış boyuttadır.

Bu nedenle de kamu hizmetinin niteliği bu memlekette düşmüştür. Herkes şikayetçi. Halk Ticaret Bakanlığının ithalat, ihracat işlemlerinden şikayetçi. Tüccar, esnaf, gümrük işlemlerinin yürümemesinden şikayetçi. Öyle bir yürümüyor ki...

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI NAZİF BORMAN (Yerinden)
Öyle bir şey yoktur.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Var şimdi. Bilmiyorum Sayın Bakan sizi itham etmek için söylemedim biz hep devlet devamlılığını dikkate alarak konuşuruz, mecburuz da buna çünkü Ulusal Birlik Partisi ne yazık ki onbeş senedir bu memlekette devamlılık gösteriyor. Yani...

NAZİF BORMAN (Yerinden) (Devamla) -Var, koalisyonlar var.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Yazık yani gerçekten yazık memlekete, koalisyonlar var ama yine de etkin baskı unsuru Ulusal Birlik Partisindedir. Şimdi dominant unsur evet dominant UBP oldu, her zaman belirleyici oldu. Gümrüklerde şikayetler var Sayın Bakan size bunu iletmiş olayım. Bilin. Mal çıkarma işlemleri son derece yavaş yapılmaktadır.

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa) (Yerinden) - Düzeldi diyor.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Son derece yavaş yapılmaktadır. İnşallah biz de desteklerimiz düzelsin. Herşey mesai saatlerinin dışına bırakılmak gibi bir eğilim vardır. Bunların önlenmesi lazım. Kamu yönetimi zayıftır. Nereye bakarsak bu yetersizliği bu kamu yönetiminde görüyoruz. İşte mahkemeleri konuştuk biraz önce. Mahkemelerin tebliğ icra memurlarında bile yetersizlik olduğu için davaların ertelendiği, gerekli tedbirlerin, gerekli zamanda yapılamadığı bizzat mahkemenin başı tarafından bize söyleniyor, geliyor. Olacak iş değil. Eğer kamu yönetiminde bu kadar düşme, bu kadar aksama varsa yeni bir personel rejimiyle, yeni bir

organizasyonla tekrardan işe girişmek mecburiyetiniz vardır. Birinci yapmanız lazım gelen de iş değerlendirmesidir. İş değer, kim ne işi yapacak belli olacaktır. Kim bu bardağı burdan alıp götürecektir onu bilmek mecburiyeti vardır. Yetkileri desantralize etmek mecburiyetindedesiniz. Yine partizan amaçlarla bu memlekette kamu yönetiminde hiç gereksiz bir yığın yetkiyi en üste çıkardınız. Ya bakanda, ya da yine siyasal tayinli müsteşarda toplanmıştır. Son derece yanlış bir kamu yönetimi biçimidir bu. Sakat bir kamu yönetimi biçimidir. Bu yetkileri dağıtmak, aşağıya vermek, herkesin sınırlarını, görev yetki ve sorumluluklarını çizmek mecburiyetindeyiz. Bu belirlenmediği müddetçe etkin bir kamu yönetimi sağlamak olası değildir. Şimdi bunlar yapıldığı takdirde de, o zaman işte Kamu Hizmeti Komisyonunun etkili sorumlu mevkide ortaya çıkacaktır. Bunlar da ödüllendirme yönünde, değerlendirme yönünde, disiplin işlemleri yönünde görev ve sorumluluklarını kamu görevlilerinin yerine getirip getirmediği yönünden etkin bir biçimde o zaman bu sınırlar belli olur. Bu sorumluluklar görev ve yetkiler belli olursa devreye girebilecektir. Şimdi belirsizlikler var, şimdi Kamu Hizmeti Komisyonu oturuyor bir karar alıyor işte hastanedeki şeflik münhali meselâ bunlardan bir tanesi bu Kamu Hizmeti Komisyonunun aldığı kararlar, Hükümetin tasarrufları derhal mahkeme tarafından bozuluyor. Bir koordinasyon eksikliği var ve her şeflik belli oluyor. Açıklanıyor. Ama ara emri almış olan yetkilinin mevkî öyle duruyor, Peki ne kadar gidecek bu ara emri? Kamu Hizmetinin etkili olmasını istiyorsanız bunun bir sınırlaması olması lazım gelir. İşte yine Kamu Hizmeti Komisyonunu, Hükümet, Mahkeme ve personelin görev yetkileri bakımından meydana gelen boşluklar bizde böyle özel, somut tikanmalara da neden olmaktadır. Görev, yetkiler, sorumlular belirlendikten sonra doğal olarak denetim mekanizmasını da kamu yönetiminde yerleştirmek durumundayız. Bakın bu denetim olmadığı için ne diyorsunuz? Şimdi biz çıkıyorduk ve birtakım şeyler söylüyorduk. İtham ediyorduk. Diyorduk ki rüşvet yolsuzluğa davetiye çıkarıyorsunuz. Yani Hükümetin uygulamaları yok ki Hükümet yapar ya da bakanlar yapar böyle bir şey haşa söylemedik şimdiye kadar biz.

uygulamalarınız, davranışlarınız, yetki kullanışlarınız, beceriksizlikleriniz, görev ve sorumluluklarınız desentralize edilemez sonucunda kamu yönetimi paralize olmuştur, devlet işleri yürümektedir, tükenneleri bahane eden bazı kamu görevlileri de rüsvet, suistimal, haksızlığı devletin her organına sokmuştur diyorsunuz biz. Bütün kamu görevlilerini itham etmiyoruz, sadece bazıları de itham etmiyoruz.

DR. MUSTAFA ERGÜN (Lefkoşa) - (Yerinden) -
Bizim kanunlar işte Anayasa Mahkemesinden geçiyor nasıl?

ERGÜN VEHBİ (Devanla) - Ben ne yapayım? Koordineli çalışmıyorsanız bu sonuçlara bu toplum katlanmak zorunda değil. Devletçe yolsuzluk, rüsvet, görevi kötüye kullanma kurulları kuruldu. dediğimiz zaman siz diyorsunuz hayır böyle birşey yok işte olanları da bizden tutuyoruz, suçlu olanları da tutuyoruz.

DR. MUSTAFA ERGÜN (Yerinden) (Devanla) -
Sizce de yoktur. Ben olsun oturayım.

ERGÜN VEHBİ (Devanla) - Önemli değil efendim habire konuşuyoruz bir. Elbet şimdi gelir bu söylediklerimize karşı çıkabilir, zamanında biz bunu dinlemek için meclisi boşalttınız, dışarıya oturdunuz, dediğiniz için de bir hafta önce girip, bir kulağınızla dinlediğiniz için de sonuçlar bu hale geliyor. İşte şimdi ağılıyorsunuz, işte şimdi tevkif edildi, tutuklandı işte büyük bir ekonomik kriz. Tabii ekonomik kriz olacak, doğal. Niye? Sen şimdi dediğin, bugünkü oluşuma sen sebep vermişsin, iktisatçı, yasa yapın dedik, tekelleşmeye izin vermiştiniz bu memleketi dedik, yarıktır, güraktır o tekelci iktisadçılara meydana gelecek bir sallantı bütün memleketi sarsarsa dedik, sonra bu tekelci siyasi erki yönetimi denetler boyuta gelir ve rahatlık oluruz dedik, dinlemediniz.

yine böyle herkes çaktıysa da oturdu, biz söyledik, biz dinledik, duvarlar ses verdi, biz vermediniz. Şimdi de bunun sıkıntısını yaşıyoruz. Ekonomik kriz, bunalmış...

DR. MUSTAFA ERGÜN (Karından) (Devamla) - Aha Ertuğrul da geldi.

ERGÜN VEMİ (Devamla) - Tabii önemli değil. Yani bir kişi, boş kişi dinlenmiş bizim için önemli değil. Dinleseniz de dinlemedeniz de biz söyleyeceğiz. Çünkü gerçekleri burdan çıkarıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben söylüyorum Sayın Başkan veya bakanlar hayır yok yani söylediğiniz bütçede olmay bu maddelerde yok, zorluk yok, izam ediyorsun diyorlar. Yani büyütüyorsun, yani biz izam etmek, eski Osmanlı, Şişli lisanında izam etmek, büyütmek. Efendim?

ÇALIŞMA VE İŞLERİ BAKANI ERTUĞRUL İLİSİPOĞLU - Hayır Osman'lı mı yahu?

ERGÜN VEMİ (Devamla) - Hayır Osman'lı değilim tabii ki. Ama yani o Osmanlı kültüründen gelen, bazı kullanılması lazım gelen kelimeleri de kullanmaktan çekinen bir kişi değilim. Yani anlayışım o doğrultuda değil onun için izam etmek, karşılığını aradığım zaman bazı arkadaşlarımız böyle demek denen bir kelime var, exacere etmek diyor onlar. Exacere etmek kullanacağına izam ediyorsun kelimesini kullan daha iyi. Exacere kelimesini kullanmak için ben izam ediyorsunuz dedim. Bize onu söylüyorsunuz siz.

DR. MUSTAFA ERGÜN (Yerinden) (Devamla) -
Osmanlı bir terimdir. Güzel bir terim.

ERGÜN VEKİFİ (Devamla) - Güzel bir terim. Acaba
izem ediyor muyuz, bu terim ne zaman 1 yıl önce, 675'inci
sayfada sizin bahsettiğiniz, bu terim yine okuyorum; bu
sene bu bütçe bu terimle ilgili bir terim getirdin, aslında
çok güzel bir terimdir. Bu terimle kamu yönetimi ile
ilgili, idari terimlerle ilgili sorunlar kısmında
bir ikrarınız var, bir fikir sınırlar var.

MİHİRİ VE HİSİTİ (Yerinden) (Devamla) - İtiraf
değil, biz noksanlığı görüyoruz ve yazıyoruz.

ERGÜN VEKİFİ (Devamla) - Özetle. Şimdiye
testiyi kirdikten sonra bu terim ne işe yarar? Bakın
ne diyor: Bozdunuz, kamu yönetimini bozdunuz için
675'inci sayfa sorunlar.

ERTUĞRUL HİSİTİ (Yerinden) (Devamla) - Bu de
tatbiktir.

ERGÜN VEKİFİ (Devamla) - E, uzaşıyorsunuz.

ERTUĞRUL HİSİTİ (Yerinden) (Devamla) - Eşgeçi
kaybettiiler ama sonra buldular bir memnunuz.

ERGÜN VEKİFİ (Devamla) - E, siz bunu nasıl düzelt-
ceksiniz bu bütçe ile veya bu uygulama ile. Bu yönetimle
hiçbir şey getirmediğiniz için zaten ben onu kanıtlamaya
çalışıyorum. Nasıl düzeltceksiniz? Bakın ne diyor; Kamu
görevlilerinin yetki ve sorumluluklarının kısıtlı olması,
sorunların yerinde çözümlenmemesine ve olayın devamlı
olarak üst kademelere kadar çıkmasına ve zaman kaybına
neden olmaktadır. Şimdi şimdi ben söyledimde bunu
kabul etmiyorsunuz, muhalif oluyor. E, işte siz yazıyorsunuz.

Nedir bunun anlamı? Bunun anlamı şu? Yetkileri desantralize etmedik, bakanlarda topladık, partizan amaçlarla devleti kullandık, partizan amaçlarla bakanlar yetkilerini doğru dürüst kullanamayacak boyutta artırdılar. Dolayısıyla alttaki kamu yönetimi yetkisiz kıldı. İşler hep üst kata bakan görmeye tırmandığı için de bu memlekette kamu yönetimi tıkanı. Bunu ben söylediğimde kızıyor-sunuz. Oturup buraya kendiniz yazıyorsunuz. Olacak iş değil. Ne yapacağız. Değiştirelim, değiştirelim. değiştirelim kökten değiştirelim var mı böyle bir tasavvurunuz, getiriyor musunuz? Hayır. Yok. Devam edeyim. Bir konu daha var, bir cümle daha var çok entresan, çok ilginç.

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTUĞRUL HASİPOĞLU
(Yerinden) - Nazif yazı bunları?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Hayır, güzel bunlar, bunlar yani sanki ben oturmuşum yazmışım ve sizi eleştirmişim yani sanki ben oturmuşum...

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa) (Yerinden) - Ahmet Baysal yazdı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Haa Ahmet Bey de son günlerin entresan flaş şeyi. Kırk yılda bir doğru laf etti. İstatistik rakamları Hükümetle birlikte bozmakta gösterdiği marifetle onu biz bilirdik, tanırdık. Hükümetle işbirliği içinde verileri oynayıp da hayat pahalılığının düzeyini enflasyon oranını düşürmekte olan marifetini şimdi ortaya çıkardı.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI NAZİF BORMAN (Yerinden) - Bir itham.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Efendim? Çok söyledik. Sayın Bakan yani her zaman söyledik. Yani bunu biz, bizden de öteye sizin kendi Bakanınız çıktı burda biz dedi oynamıyoruz istatistikle, eski uygulanan hayat pahalılığı hesaplamaları demode olmuştur. Onun için yeni yöntem getirdik işte o yeni yöntemde de hep aşağıya doğru gitti hayat pahalılığı rakamları. Sayın Bakan, eski bakan söyledi burda.

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Mehmet Bey mi yaptı bunu?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Hayır Mehmet Bey Maliye Bakanıydı, Ekonomi ve Ticaretin Altın Bakanı çıktı bu kürsüden bu şekilde söyleyiydi. Erdal Bey'di, Onurhan Beydi. Onurhan Beydi yapan ve plânlamada değiştirdi yöntemi, hesap yöntemini, istatistiklerle oynadılar onun için 86-87-88'de hep aşağıya doğru gitti. Kola sistemi var, hayat pahalılığının saptanan değerinden altına düşmemesi lazım kamu görevlisi o zaman sıkıntı çekmemesi lazım. Herkes bir bakıyor geçen sene biz böyleydik şimdi böyle. Geçen sene hiç olmazsa yumurta alabiliyordu bu sene yumurta da alamıyor. Domates zaten alamıyordu hiç kimse, yumurtayı yağıda alamaz hale geldik. Bu memleketteki bakın margarin tüketimine bakarsanız memleketin geri gidişini, aşağı gidişini görürsünüz. Margarin tüketimi son derece arttı. Tereyağı azaldı margarin tüketimi arttı.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Niçin?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Para meselesi margarin ucuz, tereyağı pahalı.

GÜLİN SAYINER (Lefkoşa) (Yerinden) - Daha sağlıklı kolestrol yapar.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Kolestrol yapar. Ya kolestrol yapar.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir konuyu daha okuyayım burdan ve sözlerimi bağlayım. Bakın ne diyor? Denetim mekanizmasının yetersiz oluşu...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Neyi görü-
şüyoruz?

AHMET SEVİNÇ (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Kamu Hizmeti
Komisyonunu.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Denetim mekanizmasının yetersiz
oluşu...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Kamu
Hizmetiyle margarinin ne ilgisi var. Yani benim konuşmalarına
benzedi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Laf atan arkadaşlara laf
yetiştirmeye çalışıyoruz.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Şimdi
haklısın.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Dolayısıyla madem konuları
gündeme getiriyorlar biz de lafımızı esirgemiyoruz. Ama
margarin tüketimiyle tereyağı tüketimi mesela bir kamu görev-
lilerinin bugünkü düzeyini gösterir niteliktedir. Geri ülkeler-
de tereyağı üretimi düşüktür. Gelişmiş ülkelerde tereyağı
üretimi artar, margarin tüketimi düşer. Son zamanlarda...

GÖLİN SAYINER (Lefkoşa) (Yerinden) - Kolestrol hikayesi
var.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - O kolestrol hikayesi fakat
kolestrol free tereyağı çıktı şimdi öyle kolestrol
free derler onun için tereyağı tüketimi gene artıyor. Onun
için bu yani alakasız değil. Kamu görevlisinin seviyesini
düşürdünüz hükümet olarak. Düşürünce de hizmetler düştü.
Onu izah etmeye çalışıyoruz. Neden? Neden? Bakın denetim
mekanizmasının yetersiz oluşu kamu hizmetlerinde aksamalara
ve suistimallere neden olabilmektedir diyor. Hükümet diyor bunu.
Programında.

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa) (Yerinden) - Baysal söylüyor.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Biz söylediğimizde ne çıkıp burda bize geri iade ediyorsunuz lâflarımızı? İşte buyurun. Demek ki Kamu Hizmetinde yolsuzluk, suistimal ayyuka çıktı dediğimizde doğrudur.

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Yok bu doğru değil.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- İşte, açık. Denetim mekanizmasının yetersizliği. Kim denetler kamu görevlilerini? Hükümet denetler. Kamu Hizmeti Komisyonu denetler. Demek ki yeterince denetim mekanizması kuramadığınız için suistimal artmıştır.

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa)(Yerinden)- Ekonominin altın çocuğu geldi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Onurhan'dı. O Maliye Bakan'ydı, mali işlerden sorumluydu.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben, son olarak bu konuda önerilerimi sayıyorum. Kamu Hizmeti Komisyonuyla birlikte hükümetin kesin olarak kamu yönetimini reorganize etmesi lâzım. Yenilemesi lâzım. Teşkilât Yasalarını süratle Meclisten geçirmesi lâzım. Anayasa emridir. Yani, Anayasa emrinden de bir tek Temyiz Mahkemesini kaldırmak kanununu geçirdiniz geçire geçire. Anayasanın da emri var. Bunu yapın. Bu daha önemli. Bunu yapın. Kamu görevinde çalışanı ödüllendirme yöntemlerini getirin. Çalışan, ödüllendirildiğini bilmeli, çalışmayan tesfiye edileceğini, cezalandırılacağını bilmeli. Böyle bir dinamik sistem getirebilirseniz, atacağınız adımlarda biz de sizi destekleriz. Ama, şimdiki yöntemlerle, işte geldiniz en nihayet kamu yönetimine suistimalin, rüşvetin de girdiğini siz de kabul ettiniz. Gelecekte de bunları

tartışmamak için, bu dediklerimizi yapın. Hizmet içi, hizmet dışı eğitimi gündeme getirin, yenileyin ve finansman olanakları sağlayarak özellikle önemli mesleklere, mevkilerde bunu yaygınlaştırın. Son baremlerde yığılma olmuştur, tıkanma olmuştur. Bu da artık üst kademelere gelmiş kamu görevlilerini tedirgin etmektedir. Hizmet vermektense önmektedir. Bu barem tavanını da açmak mecburiyetindedir. Bu üst baremlerdeki yığılmayı ortadan kaldırmak mecburiyetindedir. Bunu da elbirliğiyle yapalım, gerçekleştirelim ve etkin bir kamu hizmeti kurma yönünde Anne Hizmeti Komisyonuyla Hükümet, muhalefet, Meclis elbirliğiyle devlete sahip çıkalım. Dinlediğiniz için teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Vehbi. Söz isteyen yok mu efendim başka? Yoktur.

Sayın milletvekilleri; Kamu Hizmeti Komisyonu elbirliği üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; şimdi Program 18, Polis Genel Müdürlüğü Bütçesinin görüşülmesine geçiyoruz. Seslenişleri okuyunuz efendim.

KATİP-

Program 18, Polis Genel Müdürlüğü.
Alt Program 01-02 Polis ve İtfaiye

Personel Giderleri: 32,466,416,000
Cari Giderler : 4,958,000,000
Yatırımlar: 1,775,000,000
Alt Program Toplamı : 39,199,416,000
Program Toplamı 39,199,416,000 Türk Lirası.

BAŞKAN- Söz isteyen var mıdır efendim bütçe üzerinde? Buyurun Sayın Vehbi.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Nefes alsın bırak Sayın Başkan.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Yok, ben konuşmaktan bıkmadım. Siz dinlemekten usandılar.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Guinness'in rekorlar kitabına gireceksin.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben konuşmaktan bıkmadım. Görüyorum ki arkadaşlar dinlemekten usandılar.

BAŞKAN- Evet efendim devam edin.

EMİN UZUN (Lefkoşa)(Yerinden)- Seni dışardaki muhalefet afaroz edecek.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Guinness'in rekorlar kitabına giriyorsun ha. Yeni yılda önerilsin.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Teşekkür ederim. Sayın Emin Uzun, beni dışardaki muhalefetin söyleyeceği alâkadar etmiyor. Onlar kendi kaderlerini kendileri çizmiş. Muhalefeti Sarayönünde yapmayı yeğlemiş onlar, devam etsin.

- 2823 -

**MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa)(Yerinden)- Orda da
rapamıyorlar. Ona da cesaretleri yok.**

**ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Ben inanıyorum. Bu
inançla Meclise girdim. Meclisin kürsüsünden de
gücüm yettiğince muhalefetimi sürdürmeye devam
ediyorum. Görüşlerimi söylüyorum, mücadelemi de
yapıyorum.**

BAŞKAN- Evet efendim.

**MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla)- Sarayönünde
cesaretleri yoktur. Arabahmet'e kapandılar.**

BAŞKAN- Evet arkadaşlar; izin verin konuşsun.

../ 2824..

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sabrınıza sığınarak çok kısa olarak Polis Genel Müdürlüğü Bütçesinde de birkaç söz söylemek kaçınılmazdır. Neden kaçınılmazdır? Bütçe görüşmeleri sırasında Polis Genel Müdürünün de bütçe görüşmelerine orada katılması mümkün. Buraya gelemiyor, burada söylemek istediğini söyleyemiyor ama elbet Başbakanlığa söylemiştir, elbet bağlı olduğu Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığına söylemiştir ama bize söylediği bir cümleyi ben Meclisten yansıtıyorum, aktarıyorum.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Adanı sıkıntıya sokma.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Sayın Polis Genel Müdürü... Açıktır Sayın Adaoğlu. Bütçe görüşmelerimiz bizim komitede basına da açıktı, basın vardı, basının önünde yapıldı, zabıtlara geçti ve kapalı bir görüşme değil. Bu nedenle bir mahzur teşkil etmez.

Sayın Komutan aynen şöyle demiştir: Bu bütçe ile, verdiğiniz bütçe ile, bize verdiğiniz, vermek istediğiniz bütçe ile yeni atılımlar girmek bir yana, yeni atılımlara gelişme, modernleşme bir yana, kendimizi mevcut koşullarımızı idame ettirmek bile mümkün olmayacaktır. Aynen söyledi bunu. Mevcudu idame bile mümkün olmayacaktır dedi. Sayın...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden) - Şimdi Rum tarafı bu söylediklerini duyar da, tersini söyle sen de. Onlar anons olacak gazetelerde.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Öyle umacı devri geçti.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Sayın Hacıahmetoğlu. Rum tarafı kendi istediği gibi söylesin,

BAŞKAN - Evet efendim, devam edin.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - İsteddiği tarzda konuşsun. Biz kendimizi Rum tarafının söyleyeceklerine göre belirlemeyiz. Onlar istedikleri gibi söylesin.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Türk gazetelerini alacaklar okusunlar.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - E, hayır. Bir gerçek varsa ortada, bu gerçeği eğer biz gizlersek, demokratik düzende tartışmazsak düzeltme olanağına sahip olamayız. Kapalı kapılar arkasına ertelenmiş olan konuların geliştirilmesi, düzeltilmesi kolay değildir. Bu nedenle...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Ben size birşey için söylemedim.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Sağolun. Bu nedenle diyorum ben, komutanın söylediği, Polis Komutanının söylediğini ciddiye alalım, önemseyelim. Hükümet de kendine görev bilsin. Finansman olanaklarını zorlasın, polisin atılım yapabilmesi için, kendi kendini yenileyebilmesi için gerekli fonları bulsun, getirsin ek bütçe olarak sunsun, biz de destekleyelim ve bu polisimizi de takviye edelim. Çünkü bu bütçede şimdi bir değişiklik yapmayacağız, açık. Bunu geçirteceğiz ama bu bütçenin sorunları çözemeyeceği de açık. Sayın Komutan kendi de söyledi, biz de inceledik, biz de gördük. İstiyoruz da. Bir sürü şey istiyoruz. Yalnız ben istemiyorum muhalefet milletvekili olarak. İktidara mensup, size mensup milletvekilleri de polisten birçok şey istiyor, bekliyor. Bunu yapabilmesi için onun takviye edilmesi, personelle takviye edilmesi, eğitiminin takviye edilmesi, teşkilâtının, binasının, techizatının takviye edilmesi kaçınılmaz. Ne ile olacak bunlar? Para ile olacak. Tahsisat ayıracaksınız, fon vereceksiniz. Baktık bütçeye, yok bütçede. Bir Adliye Sarayını tartıştık geçti,

bitti. Adliye Sarayı yapamadığımız için mahkemeyi kaldırdık. Şimdi Polis Sarayı, Emniyet Sarayını tartışıyoruz. Orada bir ilerleme yok. Polisi de mi kaldıralım? Ya da polisin bir kanadını meselâ ağır ceza soruşturma işini kapatalım. Azdır nasıl olsa bizde. Ya da en yüklü kısmını meselâ trafiği ortadan kaldıralım, onu da belediyelerin şubesi haline getirelim. Emniyet Sarayı için bir yer de saptandı. Fon konacaktı, yenilenecekti.

GÜLİN SAYINER (Lefkoşa)(Yerinden) - Severis Un Fabrikası.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Severis Un Fabrikası. Senelerdir ben bunu konuşan bir kişiyim. Olmadı, bu fon konmadı, bu sene de yok. Peki ne yapacak bu polis? Polis için bir karakol boyutunda olan Sarayönü binasının artık kanıtsal bir yapı haline gelmiş olan o binaya Genel Müdürlük sığdırılmaya çalışılıyor. Mümkün değil. Mahkeme ile birlikte, Savcılık ile birlikte, av ruhsatları veren dairelerle birlikte, kaymakamlıkla birlikte o binalara sığışmaları olası değildir.

Dolayısıyla Emniyet için bina yapımını ciddi olarak ele almak ve tahsis koymak zorundasınız.

2. Suçlar değişmiştir, çoğalmıştır, çeşitlenmiştir. Ülkemiz artık eski Kıbrıs değil, eski KKTC de değil.

Limanlardan giren çıkanın kaddi hesabı yok. Siz çıkıp övünüyorsunuz. Turizm patladı, arttı, giren çıkan sayısı 170,000'den 280,000'e çıktı diyorsunuz ama, giren çıkan sayısı 280,000'e çıktı, sizin Muhaceret Polisi aynı düzeyde, aynı, değişmedi. Sayıları da aynı, teşkilâtları da aynı, olanakları da aynı. Yeterli düzeyde bilgisayarla donatılmamıştır, otomatize olamamıştır, teçhizatları kullanılamamaktadır. Halâ kart usulü, giren çıkanda kaçakçı aranıyor veya kaçak insan arıyorlar. Sayın Komutan, ya da yetkili bakan zannederim bize, işte onu bilgisayara geçiyoruz falan dedi. Ama o da son derece sınırlı, küçük bir bölümde olacak. Sanırım ki giriş limanlarında, özellikle feribot giriş limanlarında denetimin zafiyeti daha uzun seneler sürecektir. Niye? Çünkü tedbir yok. İşte para vermeniz lâzım ki çeşitlenen suçlara, olaylara göre polis kendisini yenileyebilsin. Bugün, polis içerisinde eğitim düzeyi, ihtiyaçlara cevap verecek olan personel sayısı ya yoktur, ya son derece sınırlıdır. Artık kaçakçısı binbir metod uygulamaktadır. Esrcarcısı binbir metod uygulamaktadır. Cinayetleri çözemiyoruz. Neden çözemiyoruz? El izi, parmak izi alma yöntemimiz bile son derece ilkeldir. Yoktur. Yok sayılabilir. Öyle diyor bize polis. Yok sayılabilir. Yok. Bir tane var. Her yere yetişemiyor. Vazgeçti artık polis parmak izi metodundan, yönteminden bizim memleketimizde vazgeçmiş bulunuyor. Niye? Modern yöntemler olması lâzım. Karakola gidenlerin bir defa parmak izlerinin alınması, arşivlenmesi, bilgisayarlara işlenmesi kolaylaştırılması, suçlu aranırken de yine parmak izi metodları ve diğer gelişmiş metodlarla delil aranması lâzım. Bunları yapacak düzeyde ne bilgiyle, ne teçhizatlı polisimizi bugüne kadar organize edemedik ve şikâyetler gelmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; lojman konusu da polis açısından büyük bir derttir. Bu sorunu da çözmek mecburiyetindediniz. Geceyarılarında polislerin saat 24.00'lerde işyerine veya nöbete gitmek için yollarında oto-stop yapmaktan kurtarmalısınız. Hangi yöntemle? Lojman mı vereceksiniz? Buldukları yerde verdiğiniz kiralari mı artıracaksınız ki doğru dürüst yer tutabil-sin, alabil-sin. Ama, mutlaka bu sorunu çözmek mecburi-yetindediniz.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden)- Kiralari verirler.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Verirler de yetersizdir. İnsanlar gelemiyor, tutamıyor yani.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- %15.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Yani, Güzelyurt'ta oturan polisin Girne'de nöbete girmesi, Güzelyurt'ta oturan polisin Lefkoşa'da nöbete girmesi, hatta Mağusa'da, hatta İnönü köşesinden, sapağından, İnönü köyünün sa-pağından geceyarısı polis alıp buraya nöbete getirdiğimi bilirim, hatırlarım. Bundan polisi kurtarmak gerekir. Yine, ülkemizin artık sınırlari olduğunu söylüyoruz, iddia ediyoruz. Bu sınırlarda güvenlik, askeri bakımdan güvenliğı mücahit, Mehmetçik temin etmektedir. Ama kaçak-çılık yönünden tedbirleri polisin alması kaçınılmazdır. Gümrük girişlerini daha sıkı kontrol edebilmelidir. Bir de denizimiz var artık. Deniz sınırimiz var. Denizde sınırlarımız vardır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Marin Polisi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Marınpo Deniz Polisi oldu olacak, yapıldı yapılacak diye hep cek cak'la şimdiye kadar avutulduk. İşte bir tanesi... Efendim?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Turizm Polisi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Turizm polisi de yok tabii de, ondan daha önemli olduğu için ben deniz polisini, yine, söylüyorum. Yani, bir zamanlar lâstiklerle denizlere, sahile vuran esrarları hep biliriz, hatırlarız. Belki son zamanlarda bulunamıyor. Bulunamayışının sebebi de o tehlikeli yöntemden, daha değişik yöntemler geçmiş olmasıdır. Yoksa kaçakçılığın ortadan kalktığını, esrar ticaretinin ortadan kalktığını söylemek olası değildir. Bu nedenle çok geniş olan deniz sınırlarımızı da denetleyebilecek nitelikte, yetenekte, cevaliyette bir deniz polisinin de oluşması şarttır.

Turizme de hizmet verecek, gerçekten poliste bir departmana, personel politikasının geliştirilmesi şarttır. Yine buna paralel olarak esrar, eski eser ticaretini önleme yönünde de ne eğitim, ne de kadrolar bakımından polisimiz yeterli değildir. Ya da yeterlidir. Edebi olarak hata etmeyelim. Bu yönden de polisi geliştirmek, takviye etmek şarttır. Trafik konusu kangrenleşmiş bir sorunumuz. Hemen hemen üç beş bakanlıkta aynı konuyu gündeme getirdiğimiz için tekrar etmeye gerek yok. Ama polis de kendini trafik kazalarına, suçlarına karşı yenilemek, geliştirmek, teçhizatı ile organize etmek mecburiyetindedir. Bu konuda da düzeyi son derece yetersizdir. Araç bakımından istedikleri miktarın zannederim bütçeye onda birini koyabildik zorla, bağırsız çağrıyla. Yani 40 istendi de 20 koyduk?

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Oybirliği ile konu.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Kaç tane koyduk Sayın...

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla) - Oybirliği ile konu.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden) - 40 tane landrover istedi, 10 tane koyduk.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Tamam yani hiç koymamaktan iyi diye biz de oy verdik ama yetersiz olacağını da biliyoruz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Sayın Vehbi; geçen seneki gündemde olan bazı problemleri de çözdük. Onu da söyle. Polisle ilgili, personelle ilgili, emeklilerin geçmiş haklarını, şunları, bunları...

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ya tabii Yasa geçirdik, çözdük.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Tabii onları düzelttik.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Keşke o işi de seçime...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Yeni bir muhafefet örneği veriyorsun orta yerde.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Keşke o işi seçime şey yapmasaydık, alet etmeselerdi hükümet ve biz de takdir etseydik. Yani polisin emeklilerinin ödemesini yine usulsüz bir biçimde seçim öncesi, seçime malzeme yapmak son derece yanlıştır. Çünkü o konuda biz de oy vermiştik, biz de desteklemiştik.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; seçimden açılmışken zabıtlara bir kez daha geçirmek istiyorum. Polisi-miz yazık ki seçim döneminde yeterli düzeyde tarafsız davranamamıştır. Bunu inkâr etmek mümkün değil. Biz polise çok girdik çıktık seçim döneminde. Afiş asma konusunda veya bazı tutuklanmış içeri alınmış kişiler konusunda çok girdik, çıktık.

GÜNER GÖKTUĞ (Lefkoşa)(Yerinden) - Biz de girdik.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ama işte size davranışı polisin hem de bizim yanımızda çok farklıydı. Bunu da gördük, müşahade ettik.

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Yok, yok.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Yani bizzat bana karakollar-da tabanca gösteren polisler hakkında yaptırım bile uygulataamadık. Yani bir milletvekiline tabancasını böyle gösteren polis ve rest çeken polisleri söyledik, yetkililerine özellikle dedik ki yani burada bu çavuş bize hakaret etti. Efendim?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Hacı'nın şekerbademlerini hep UBP'lilere mi verirlerdi?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Soru sorduk üst kademelere ne yaptınız diye, hiçbir şey olmadı. Resmen taraf tutulduğunu afişlemede de, uygulamada da, seçim yasaklarının diğer aykırı davranışlarında da yaşadık, gördük. Bunları isterseniz otururuz, yine biz bize...

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa)(Yerinden) - Biz de şikâyetçiyiz be Ergün. Hiç nefes aldırmadılar bize.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Nerden şikâyet edeceksiniz?

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - Bu devrede tam polislik yaptılar.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ne ağaç kaldı afiş asmadık, ne oda kaldı, ne Eti'nin camekânlarına bile astınız. Ve içten astınız yırtmayalım diye.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - Değil yahu.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Yani yırttırmayalım diye. Yasak. Eti'nin camekânlarına, kamu kuruluşuna içten astınız. Daha ne yapacaksınız?

İÇİŞLERİ, KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI SERDAR DENKTAŞ (Yerinden) - Size söyledik yırtmayalım, yok yırttırmayalım.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - Lefkoşa'nın dibinde biz afiş asamadık.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Kanunsuz yerlere asılan afişleri sizin özel polis ekipleriniz vardı, gidip bizim afişleri habire yırtarlardı. Yahu diyoruz, kardeşim, iki afiş, şunu yırttın bunu niye yırtmıyorsun? Onun için şikâyet gelmiş. Biz de şikâyet ediyoruz. Hayır diyor ben dokunamam diyor. Üstünden gelecek, onu ona göre yırt.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Biz o afiş devrini açtık. Yeni seçim teknolojisi getirdik bu memlekette ilk defa.

BAŞKAN - Arkadaşlar; izin verin konuşsun efendim.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - Biz de şikâyetçiyiz nasıl?

EMİN UZUN (Lefkoşa)(Yerinden) - Sizi korurdu ki birşey olmayasınız.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri...

BAŞKAN - Efendim lütfen.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Biz seçim döneminde öyle şeyler yaşadık, efendim afiş asan kişileri uzaktan görmüş polis. Polis çavuşu uzaktan görmüş. Peşlerinden koşmuş bir polisle beraber ve o kişileri yakalayamamış. Güzel. Yakalaysaydı ne ise kanun, kural o uygulanacaktı. Ama kaçtılar. Kimdir biliyor musunuz? diyorum, soruyorum. Görmedik, karanlıktı tespit edemedik.

Peki dedim, bu otomobili nasıl oldu da alıp karakola getirdiniz ve otomobile, arabaya dava okudunuz? Nasıl olur? Arabaya dava okudular kardeşim. Araba, afişlemede kullanılıyor diye dava okundu arabaya.

GÜNER GÖKTUĞ (Lefkoşa)(Yerinden)- Adama.

ÖMER DEMİR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Emaredir.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Ve yarın da gidip o arabanın sahibini alacak. Niçin? Afiş vardı bu arabanın arkasında. Dolayısıyla, demek ki o kaçımlarla ilişkilidir, ben de o arabayı aldım ve polis karakoluna getirdim diyor. Bu kadar sorumsuz polisler de gördük biz kardeşim.

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa)(Yerinden)- Bir emare yakaladı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Olacak iş değil. İnsafı, lütfen.

DIŞİŞLERİ VE SAVUNMA BAKANI KENAN ATAKOL (Yerinden)- Arabaya dava okunmaz.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Dokunmaz bile. Yani, niye, nasıl dokundun diyorum ben. Hangi kanuna, kurala dayanarak aldın getirdin bu arabayı diyorum. Trafik kurallarına aykırı parktan dolayı diyor. Olacak iş değil.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Bunları hatıralarında yazarsın gelecekte.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Bunları yaşadık, bunları gördük, bunları önlemek mecburiyetindeyiz. Uygar bir ülkeyseniz, bunları, bu sorunları çözmek ve önlemek

mecburiyetindeyiz. Bir konuda daha polisimize genelleme yapmak istemiyorum. Dayak olayları, sık sık basına yansımaya başlamıştır. Bu uygar bir yöntem değildir. Suçlu bulma konusunda her türlü modern girişimlerini polisin destekleyelim ama, modern girişimler yapamıyor diye...

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa)(Yerinden)- Zaman var böyle şikâyet yok Ergün. Dayak hadisesi yoktur.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Teşkilâtı, teçhizatı yeterli değil diye suçluyu bulabilmek amacıyla dayak yöntemini kullanmak ilkel bir usuldür. Bunlar ...

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla)- Dayak faslı kalktı, yoktur öyle birşey.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Nasıl yok efendim. Basına yansıdı. Nasıl?

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Şikâyet yoktur.

BAŞKAN- Evet.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Yani, şimdi açalım bütün şeyleri?

BAŞKAN- Evet Ergün Bey.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Onlar oldu, oluyor. Olmaması için de elbirliğiyle bu konuların üstüne gidelim. Hiç arka çıkmayalım. siz de çıkmayın. Çünkü, size de yaramaz. Hiç kimseye, yani memlekete yaramaz. Yani, bize muhalefetmiş, hırsızmış, üçkâğıtçıymış, onlara da yaramayacağı gibi, hiç kimseye, size de yani iktidar olarak

bu yöntemler yaramaz. Onun için bu konuların üstüne lütfen elbirliğiyle gidelim. Polisimize de genelleme yapılmasın. Tek kişi, bir kişi, iki kişi, üç kişi sütsüzmüş da, kanunları uygulayacak yerde, kanunun uygulayıcısı olacak yerde, kanunlara ters davranışa giren polisler de varyerde bunları ortadan kaldıralım ve daha uygar bir polis düzenini, daha modern teçhizatla teçhiz edilmiş bir polis düzeyini de bu memlekete kazandıralım. Dinlediğiniz için teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Vehbi.

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Oy istikametini de söyle.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Polis Genel Müdürlüğü Bütçesine de Sayıştay ve Meclis Bütçesi gibi olumlu oy vereceğimi de bu arada söylemiş olayım. Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Vehbi. Buyurun Sayın Hacıahmetoğlu.

MUSTAFA KARPASLI (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Hade gene.

BAŞKAN- Evet.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden)- Ne var?

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Son söz milletvekilinindir.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Ayıp mı ettik be kardeşim.

BAŞKAN- Buyurun.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Ama nedir konuştuğunuz böyle yahu.

BAŞKAN- Sayın Hacıahmetoğlu buyurun efendim.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Vaktimiz de var, zaman da müsaittir. Hacı dayımız konuşsun.

BAŞKAN- Buyurun efendim.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)- Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; bir devlet olduk. Polis'in toplumda değeri büyüktür. Bir defa asayiş için, kanunlara riayet etmeyenleri bulma açısından büyük görev düşer polise. Ama her toplantıda söylerim, 1974'ten 1990'a gelinceye kadar baktığımızda, polisimiz de artık yavaş yavaş eski polis değildir. Hür basamağa gelmiştir. Bunu herkes görmektedir. 1974'te buluntu arabayla, efendim, lâstiği patlak, benzini olmayan bir arabayla, toplama bir arabayla görev yapan bir polis değil artık. Bir seviyeye gelmiştir. ama, şunu da söyleyeyim ki, polislik bir defa bir eğitim meselesidir, bir istihbarat meselesidir. Bunlar maalesef daha azdır. Ben, hükümetimizin imkânları nisbetinde verdiği inancı ve görüşü içerisindeyim. İmkân meselesidir, para meselesidir. Daha seneler isteriz biz o seviyeye gelelim. Eğitim bilhassa. Ben kaç polisimi dış ülkelere gönderebilirim? Türkiye'ye, İngiltere'ye, Almanya'ya, Amerika'ya. Mühim, bunlar çok mühim konulardır. Bu, birçok dilimizden, dişimizden kesip, eğer bir devlet olmuştuk, bu örgüte daha çok yardım etmemiz şarttır. İleri yıllarda buna daha büyük değer vermemiz şarttır. Şimdi, bu dönemde ...

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa)(Yerinden)- 35 senelik tecrübe, yaş konuşuyor.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Bu dönemde gördüm ki ...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Dinliyoruz.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Bu dönemde gördüm ki bütçe görüşmelerinde eski dönemlerde olduğu gibi muhalefet olsun, iktidar olsun, Sayın Başbakanımız olsun, şimdi çok partili sisteme girdikten sonra, eski dönemleri de yaşayan bir arkadaşınızım.

Tenkitle kaste yapıldı. Belirli değerleri öldürme pahasına dahi, siyasal kazanç sağlamak için toplumun birçok değerlerini sırf politika olsun diye karalama çabası vardı. Bu dönemde artık görüyorum ki akıllıcasına, toplum varlıklarına zarar vermeden, akıllı ve hepimizin üzerine titrediğimiz değerlere yalnız eksiklerin daha iyi olması temennisi ile tenkitler yapılmaktadır. Bu da bizim toplumumuz için büyük bir aşamadır. Bunu da söylemeden geçmek kimsenin hakkı değildir. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Hacıahmetoğlu.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Tam tadında bıraktın.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden) - Bırakır mısınız? Bin tanesiniz, bin tane.

BAŞKAN - Sayın Necatigil buyurun efendim.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Bırakmazsınız ki konuşayım.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Bundan sonra, o büyük sözlerden sonra söyleyeceklerin anlamsız kalır.

BAŞKAN - Buyurun efendim.

ZAIM NECATIGIL (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biliyorum hepiniz sabırsızlanıyorsunuz, günlerce bütçeyi görüştük, ilginç iddialar oldu, dinlendi. Umarım beni de beş on dakika dinlersiniz.

Evvelâ polisle ilgili olarak akla gelen trafik sorudur. Şunu söyleyeyim, şahsen öyle düşünüyorum ki polisin daha çok denetim yapması lâzımdır yollarda. Ben iki ay içerisinde Girne'ye şöyle haftada bir defa, belki iki defa gittim, tesadüf etmedi, yolda polis denetimi görmedim.

İkincisi; yine trafikle ilgili olarak sanırım belirli yerlere trafik ışıklarının konması, hatta üst ve alt geçit yapılması belirli caddelerde gerekli hale gelmiştir. Bu konuda teknik çalışmaların yapılması gerektiği kanısındayım. Örnek vermek gerekirse, sadece Cumhuriyet Alanında ta dibimizde bir alt geçit yapılması, hiç olmazsa öğrencilerin bu alt geçiti kullanıp geçmesi sanırım önemli bir gelişme olur. Bu yönde tabii polis kendi başına çalışacak değil, gerekli organları, hatta belediyeyi de dikkate alarak bazı tedbirler alabilir görüşündeyim.

Diğer önemli konular insan haklarını ilgilendiren konulardır. Polisin yetkilerini ve vatandaşa karşı bunları nasıl kullanacaklar, gerekli zamanda tutuklama, evleri, konutları arama, kişilere yönelik yetkilerdir bunlar ki hukuk devleti ilkesi açısından çok önemlidir. Ben bu konuda bugün bir süre önce 27 Kasım 1990 tarihinde gündem dışı bir konuşma yaptım. Bu gündem dışı konuşmamda kısaca avukat-polis ilişkilerine, kişilerin güvenlik hakkına, ne zaman konutun aranabileceğine, ne zaman, hangi hallerde kişilerin derdest edilebileceğine, anayasal kurallara çok kısa olarak değindim.

Ben bu sözlerimi söyledikten bir müddet sonra bir mahkeme kararına tanık oldum, daha doğrusu mahkemenin okuduğu bir kararı dinleme fırsatını buldum. Bu da Anayasa Mahkemesi 2/90 ve 6/90 sayılı birleştirilmiş davadır. Burada konu edilen kişilerin tutuklanmasıdır.

Hangi kurallarda kişi tutuklanabilir. Ben gündem dışı yapmış olduğum konuşmada bu konunun açık olduğunu tahmin ederek hatta 1960'lı yıllarda zamanın Yüksek Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu bir karardan da söz ederek bazı görüşler ileri sürmüştüm. Şimdi görüyorum ki 2/90 ve 6/90 sayılı Anayasa Mahkemesi kararında bu görüşler aynen tekrarlandı. Vurgulamak istediğimiz şudur. Ülkemizde kişi güvenliği bakımından çok özgürlükçü bir Anayasa maddesi kabul edilmiştir. Bu Anayasa maddesi 1960 Anayasasına da girmişti. Federe Devlet Anayasasına da girmişti. Cumhuriyet Anayasasına da girmişti. bu madde yahut fıkraya benzer bir kural herhangi bir Anayasada yoktur. Hatta Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde dahi yoktur. Buna göre bir kişi nasıl tutuklanabilir. Ölüm ve hapis cezasını gerektiren suçüstü hali dışında polisin herhangi bir vatandaşi tutuklama yetkisi yoktur. Bunun böyle bilinmesi gerekir. Bu 1960 yıllarında Anayasa Mahkemesi tarafından verilen bir kararda belirtilmiştir. Hala daha durum böyledir. Ve bu son Anayasa Mahkemesinin Kararı ile de vurgulanmıştır. 1960 Anayasası yapıldığı zaman bu kişi güvenliğine ne diye önem vermişti? Toplum olarak buna önem vermemizin nedni Rum Posisinin Türk Yurttaşlarını sebepsiz yere tutuklaması idi. Ancak bu özgürlükçü madde Anayasamızdadır. Beğensek, beğenmesek ve hatta polisin işlerini zamanında engellese dahi bunu uygulamak zorundayız.

Özetleyecek olursak polisin herhangi bir vatandaşi tutuklama hali yasada öngörüldüğu şekilde suçüstü hali sözkonusu olduğunda eğer işlediği suç ölüm veya hapis cezası ile müstercinse polis onu yakalayabilir. Farzedelim ki sadece para cezasını müstercim bir suç sözkonusu polisin gözüönünde işlenmiş olsa bile polisin yakalama yetkisi, tutuklama yetkisi yoktur. Ve Anayasa Mahkemesi son vermiş olduğu kararda hiçbir şüpheye yer vermeyecek şekilde Ceza Usul Yasası Fesıl 115'in 14'üncü maddesinin 1'inci fıkrasını Anayasaya aykırı bulmuştur.

Umarız ki Polis Örgütü Anayasa Mahkemesini de dikkate alarak bundan böyle kişi özgürlüğüne hukumda da belirttiği gibi riayet edecektir..

Yine, bir de başka bir husus ; konutun araştırılması hususudur.Orda da vurgulayayım. Adli müzakere olmaksızın herhangi bir kişinin konutu aranmaz ve kendisi bu şekilde derdes edilemez. Yani şöyle diyelim bir şüphe var, makul bir şüphe var. Yargıya gidip bir adli belge alması gerekir. Belge yoksa konuta girilemez. İkincisi.Makul bir şüphe var, falan kişi bir suç işlemiştir. Onu şöyle polise çağıralım ifade versin, yardımcı olsun deyip de sırf yardımcı olacak diye polise getirmek hemen tutuklamak da zannederim hukuk noktalarını saptırır. Bunlara özellikle değinmek istedim. Çünkü insan hakları açısından çok önemlidir. Kişi özgürlüğü açısından çok önemlidir. Ülkemizdeki Anayasal kurallar hemen hemen hiçbir ülkemizde benzerleri olmayan çok özgürlükcü kurallardır bunlara riayet edilmesi şarttır .

Ülkemiz en önde bir hukuk devletidir. Ülkemiz kesinlikle polis devleti değildir ve böyle bir izlenim de yaratılmamalıdır. Devletimizin bu konuda suçlamasında haklı değildir. Ancak herhangi bir gölge hukuk devletimize düşürülmemeli veya buna gölge düşürebilecek girişimlerden kaçınılmalıdır görüşümdedir. Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim sayın necatigil. Buyurun Sayın başbakan.

BAŞBAKAN DERViŞ EROĞLU - Sayın başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Ergün vebhi'nin polisimiz hakkında tenkite kaçan sözleri yanında iyi taraflarını da ortaya koyan sözleri vardır. Kendilerine teşekkür ederim. Aslında bu bütçe görüşmeleri esnasında tabii ki tenkitler olacak. Özellikle yapıcı tenkitler muhalefet tarafından yapılacak ve tedbirleri alınacaktır.

Ben söze Sayın Ergün vebhi'nin bir sözü ile başlamak istiyorum. Seçim sözü ile. Her ne hal ise bu seçim unutulmadı, unutulmayacak da. Ama şunu söyleyeyim ki bu seçimler esnasında polisimiz yasalara uygun olarak görevini yapmaya çalışmıştır. Ulusal Birlik partisi afişçileri olsun, DMP, tarihteki DMP'nin afişçileri olsun...

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden) - Daha yaşıyoruz, tarih değil.

DERViŞ EROĞLU (Devamla) - Yüksek Seçim Kurulunun belirlediği yerler dışında afiş asarken polis tarafından takip edilmiştir. Kimisi tutuklanmış polise götürülmüştür. Ulusal Birlik partisinin afişçileri de tutuklanmış, polise götürülmüş, sabaha kadar poliste kalanlar da olmuştur. Ama biz polisimizden şikayet etmeyi aklımızdan geçirmedi.

O da görevini yaptı diye memnun olduk. Onun için bu konu üzerinde fazla durmamak gerekir. Yalnız Sayın Ergün Vehbi'nin bir sözü var. Bazı yerlerde afişler camın iç tarafına asıldı yırtılmayalım dediler. Kendi suçlarını da bu vesile ile kabul etmiş oldular.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden)(Devamla) - Ben yırtılmasını dedim.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - demek ki polisimizin bu afişçileri kovalamasında haklı tarafı var. Hem yasal olan yerlerdeki afişler yırtılıyor, hem de yasal olmayan yerlere afişler asılıyordu. Bu seçimin zannederim tuzu biberidir. Her seçimde afişçiler arasında bu münakaşalar, sürtüşmeler ve siyasi partilerle tabii olmaktadır. Ama bize göre afişlerin yasal olarak belirlenen yerler dışına asılması yasaktır. Bütün siyasi partilerin bilmesine rağmen her tarafı da afiş dolduruyoruz. Polis de bu şartlar altında görevini yerine getirmeye çalışıyor.

Polisimizde bizim özellikle üzerinde durduğumuz hususlardan biri ve yıllarca verdiğimiz mücadelelerden biri polis mesleğini itibarlı bir meslek ve cazip bir meslek haline getirmektir. Yıllarca uğraştık ve bugün gördüğümüz gibi polislik mesleği itibarlı, cazip bir meslek olmuştur, aranan bir meslek olmuştur. Eskiden polis olmak için açmış olduğumuz münhal müracaatlarına çok az kişiler müracaat ettiğini hatırlarsınız. Şimdiki 60 kişilik müracaata 500 kişinin müracaat ettiğini söylersek bu mesleğin artık cazip bir meslek haline geldiğini zannederim teslim edersiniz.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden)(Devamla)-İşsizlikten Sayın Başbakan.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Polis özel yasası ile polisimize... Hayır efendim. Polis özel yasası ile polisimize bazı haklar verildi. Hatta geçmişte tenkitleriniz olmuştur, polise verilen haklar keşke öğretmene de verilse, şuna da verilse, buna da verilse. Hatta bir ara Savcılarımız polise verdiğiniz haklar bizden fazla diye Hükümeti tenkit de etmişti. Bu dün yaşanan olaylardır. Demek ki geçirmiş olduğumuz özel polis yasası ile polisimize birçok haklar ve hayatlarını idame ettirecek mali olanaklar yaratılmıştır.

Bugün polisimize yeterince bütçe ayıramadığımızı kabul etmek mecburiyetindeyiz. Aslında bu bütçe olanakları içerisinde daha fazla mali kaynak yaratma mümkün olmadı. Aslında bizim de gönlümüzde yatan daha fazla mali kaynak yaratarak araç gerecini tamamlamakdı. Ama trilyonluk bütçe içerisinde ayırabileceğimiz rakam bu kadardı, daha fazla ayıramadık. Ama buna rağmen zaman zaman takviyeler yapılacaktır. En moderin araç, gerece polisimizin kavuşturulması yönünde çalışmalar sürdürülecektir. Şimdi bilgisayardan bahsetmiştiniz, bilgisayar, bütün limanlarda bilgisayara geçilmesi yönünde hızla devam etmektedir. Ve kısa bir zaman içerisinde bütün limanlarımızda bilgisayara geçilmiş olacaktır. Yine poliste uzmanlık gerektiren sahalarda Türkiye Cumhuriyeti Emniyet Kuvvetleri ile yapmış olduğumuz ikili anlaşma, protokollar muvafacesinde polislerimizi Türkiye'ye eğitime göndermekteyiz. Gerek esrar üzerinde olsun gerek parmak izi üzerinde.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - İyi tarafını alalım efendim Türkiye Polisinin.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - İyi taraflarını alıyoruz. Gerekirse fotoğraf ve bomba uzmanlığı konularında olsun değerli polislerimizi gönderiyoruz. Eğitimden geçiyorlar ve buraya uzmanlaşmış olarak dönüyorlar. Bugün Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde esrar sahasında da olsun parmak izi sahasında da olsun, yazı okuma sahasında da olsun, bomba sahasında da olsun uzmanlaşmış polislerimiz vardır. Bu rakam her geçen gün artmaktadır. Ve özellikle esrar ile büyük bir savaş verilmektedir. Belki de hiçbir memlekette esrar bu denli asgariye indirilmemiştir. Ama kökünden kazandığını söylemek zannederim gerçekleri saptırma olur. Dünyanın hiçbir yerinde idam kararlarını da almasına rağmen kökten kazınmıştır. Ama biz bunu asgariye indirmiş bulunuyoruz. Savaş devam etmektedir, en ufak haberler değerlendirilmekte, üzerine yürünmekte, ihbarların üzerine ve özellikle esrarı içenlerden başlayarak bu işin ticaretini

yapanlar bir bir takip edilmektedir. Hatta bu konuda polisimiz Türkiye Polisi ile ve İngiltere Polisi ile büyük bir işbirliği içerisinde ve bu işbirliğinin sonunda bazı esrar satıcıları Türkiye'de, bazıları da İngiltere'de yakalanmıştır.

Dayak konusu çok istismar edilen ve bütün polislerimizi töhmet altında bırakan bir iddiadır. Ne biz hükümet olarak, ne de polisin yönetici kadrosunda olan arkadaşlarımız bu konuyu tasvip etmemektedir. Poliste dayak vakkası son zamanlarda bazı istisnalar olabilir veya yayılan haber gerçek de olmayabilir. Son zamanlarda poliste dayak olayları vardır sözleri. son derece azalmıştır. Geçenlerde gazetede bir konu gündeme getirilmiş, o konu üzerine de gidilmiş bize emniyet kuvvetlerinden verilen bilgiye göre bu konunun da gerçekle ilgisi olmadığıdır. Ama şunu söyleyim emniyet kuvvetleri yöneticileri dayak olayı üzerine şiddetle gitmekte ve bu konuya giren polisler derhal disiplin kuruluna verilerek gerekirse, gerektiğinde de görevden el çektirilmektedir. O denli hassastır polislerimiz ve biz de hükümet olarak bu konuda hassasız. Bu çağda dayak ile bir yere varılamayacağı bilincindeyiz. Kaldı ki dayağa methalder olan kişiler de bizim vatandaşlarımızdır. hiçbir vatandaşın kaba kuvvete maruz kalmasını istemeyiz.

Trafik konusunda da son bir Yasa Meclise sunulmuştur. O Yasa ile tabii daha da trafik kazalarının önleneceğine inanmaktayız. Yalnız polisin kadroları henüz istenen düzeye gelmediği, tamamlanmadığı için bu trafik kontrollerinin biraz zayıf olduğu söylenebilir. bu yönde emniyet kuvvetleri gerekli tedbiri almaktadır. Şu anda polis okulunda eğitim gören 60 gencimiz vardır. Onlar da kurslarını tamamladıktan sonra büyük bir eksiklik de ortadan kalkacaktır. İmkan bulursak, bütçe olanakları elverirse bu 60 polisimiz mezun olduktan sonra 60 kişi daha alıp polis kadrolarını güçlendireceğiz. Güçlü kadrolarla, hizmete elverişli kadrolarla zannedersenem eksik gibi görülen bu hizmet de yerine getirilecektir.

Bu düşünceler içerisinde emniyet kuvvetlerimizin her geçen gün daha iyiye gittiğini görmekten Hükümet olarak büyük bir memnuniyet duyduğumuzu, her geçen gün daha yetenekli polislerimizin polis okulumuzdan mezun olduğunu görmekteyiz. Son Türkiye ile yapılan anlaşmalara göre Türkiye'de de eğitim, uzmanlık dalları dışında polislik eğitimi görmek üzere gençlerimizi göndermeye başladık. Bu da olumlu bir adımdır. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın başbakan. Buyurun Sayın Salih Coşar..

SALİH COŞAR (lefkoşa) - Sayın başkan, muhterem milletvekilleri; ben öncelikle Sayın Necatigil'e teşekkür etmek isterim. Engin tecrübesini ortaya koydu ve bize hukuk devletinin icaplarının bu ülkenin Anayasasında ve mevzuatında var olduğunu ve icihat kararların da bir defa daha tescil ettiğini açıkladılar. Onun için teşekkür etmek isterim.

Sayın başbakanımızın da ifade ettikleri gibi, polis gücümüz, polis teşkilatımız gerçekten her geçen gün gelişmektedir. Daha iyi donatılmaktadır ve genelde uygar ilişkiler içerisinde olan insanımız polis teşkilatımızdan memnundur, biz de memnunuz. Yalnız iki cümle ile şunu vurgulamak istiyorum. Bugün dünyada mevcut çok süratli değişim içerisinde esas olan insanların daha çok eğitilmesi ve çok iyi formasyon almalarıdır. Bunu daha basite indirgeyerek ifade etmek istersem, artık alaydan yetişme ile ne kadar yetenekli olursak olalım, ne kadar iyi niyetli olursak olalım, dünyadaki değişiklikleri, teknolojileri özümseyebilmemiz mümkün değildir. Eğer biz artık çok düzenli değişen dünyamızda olan değişiklikleri özümsemek istiyorsak, uyum sağlayabilmek istiyorsak, yeni teknolojilere kendimizi ayarlayabilmek istiyorsak çok iyi formasyon almak zorundayız. Şimdi bizim ülkemizde bu düşünceye dayalıdır eğitim politikamız.

Gençlerimiz çok uzun süre okul çatısı altında tutulmaya çalışılmaktadır. İnşallah bu politikalar da değiştirilmez. Onu da bu vesile ile söylemiş olayım. Bu çok önemli bir politikadır dünyada ve bu politika bu ülkede halen vardır. Ne kadar çok gençler eğitim altında olursa o kadar geçerli bir politikadır ve dünya bunu uygulamaya çalışmaktadır. Yapabilen de mutludur. Biz de o mutlulardan bir tanesiyiz. Ama her nedense polis örgütümüz, polis teşkilatımız bu politikaya kapalıdır. Şimdiye kadar kapalı kalmıştır en azından. Nasıl kapalı kalmıştır? Orta okuldan ayrılan gençler var, lise mezunu da başvurabilir, alıyoruz. Altı aylık bir eğitimden geçiriyoruz. Altı aylık eğitimimizin standardı da, kapsamı da bellidir. Daha çok, akademikten ziyade biçimsel bazı davranışlar vermeye çalışıyoruz ve ondan sonra diyoruz ki bu kapalı örgüt içerisinde elemanlar yetişecek. Bazı özel bilgi, özel beceri isteyen konularda da eğitime gönderiyoruz. İşte parmak izi öğrenecek, fotograftan çözecek, şu veya bu.

Şimdi ben buradan şunu temenni etmek istiyorum, dilemek istiyorum. Bu değişen dünya koşulları içerisinde ve ülkemizdeki güzel uygulamalara paralel olarak polis örgütümüzde de bu uygulamalara süratle geçilmelidir.

Yani Polis Örgütümüzü hukuk tahsili yapmış, Siyasal Bilgiler tahsili yapmış şu veya bu uygun akademiden mezun kişilere açmak durumundayız. Bu kapı maalesef kapalıdır. Benim dileğim bu kapının çok iyi formasyon alan yüksek eğitim görmüş hatta ihtisas görmüş gençlere açılması. Birinci temennim bu, ikinci temennim eğitim olanaklarının da süratle artırılmasıdır. Bu konuda inanıyorum ki hükümetimiz gerekli her olanağı, maddive gerekse manevi olanağı esirgemeyecektir. Bu konuda bir eksiklik vardır, bunu vurgulamak için söz aldım. Teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Coşar.

Sayın milletvekilleri Polis Genel Müdürlüğü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi bu bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...Etmeyenler?...Çekimser?... Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; şimdi de Program 19. Savunma Bütçesinin görüşülmesine geçiyoruz. Ödenekleri okuyunuz lütfen.

KATİP - Program 19. Alt Program 01, 03 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığı. 04 Sivil Savunma. Alt program toplamı 35,000,000,000. Program toplamı 35,000,000,000.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Savunma Bütçesi üzerinde söz isteyen var mıdır efendim. Buyurun Sayın Vehbi. Sayın Coşar sis de istiyorsunuz.

ERGÜN VEHBI - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu bütçenin teferruatına inip de herhangi bir tartışma yapacak değilim. Benim söylemek istediğim birkaç cümle vardır. Bu bütçeyi bahane ederek hükümeti ikaz etmek istiyorum. Gençlerimize yönelik seçim döneminde ve sonrasında demeçlerimizde verdiğiniz sözler vardır. Güvenlik Kuvvetleri içerisindeki çavuş, aynı eğitim düzeyindeki kişiler arasındaki çavuş subay ayırımını kaldırmaya yönelik

girişimler olacaktı. Kısa sürede bunların Meclise sunulacağını bize söylemişsiniz. Böyle birşey hala görmüş değiliz. Bunun süratle yapılmasında büyük yarar vardır. Bize müracaat ediyor insanlarımız, gençlerimiz. Pırıl pırıl bu memlekete gelmek görevlerini de yapmak arzusundadırlar. Ancak bu ayırımın bu aykırılığın, bu eşitsizliğin süratle ortadan kaldırılması şarttır. Yine dış Türklere yönelik girişimlerimizi artırdığımızı söylediğimiz bir dönemde muhtelif sebeplerle belki de elinde olmayan nedenlerle en azından yurdundan ayrı düşmüş yine gençlerimizin bu ülkeye giriş çıkışlarının rahatlatılması açısından dış ülkelerdeki yurттаşlarımızın askerlik yükümlülüklerinin yeniden gözden geçirileceği vaadi vardı. Bu konuda da hükümet ne düşünmektedir. Süratle bu konuyu da Meclise getirip getirmeyecek mi ? Bu konuda da bilgi alırsak memnun olurum. Ve bu mesajları emin olun ki gençlerimiz, yurt dışındaki insanlarımız sizden beklemektedir. Bu mesajlara paralel de aktivite beklemektedir. Yani işler lafta kalsın. Bu görüşlerime ek olarak savunma bütçesini bahane ederek bir kaç söz de silahlanma açısından söyleyim. Doğal olarak etki, tepkiyi çağırır. Rum toplumunun süratli ve sürekli silahlanması yazık ki ülkemizde yine askersel girişimleri tırmandırmaktadır. Bunun müsebbibi Rum liderliğidir. Hiç bir zaman kazanmaları mümkün olmayan girişimler yapmaktadırlar. Bunun sonucunda da ne yazık ki iki taraftan da daha büyük kayıplara neden olmaktan öteye bir kazanç sağlamaz. Ben bu vesile ile Rum liderliğine de silahlanma yarışını bir kenara bırakarak gerçekten barışa yol açabilecek olan girişimlere yönelmeleri çağrısını bu kürsüden yapmak istiyorum. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim sayın Vehbi. Buyurun Sayın Salih Coşar.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) - Sayın başkan, muhterem milletvekilleri; Sayın vehbi'nin de söylediği gibi bütçe görüşülürken sadece rakamsal olayları tekrarlamıyoruz. Genelde politikasını da gündeme getirmeye çalışmak gerekir. Bu şekilde de bütçe görüşmeleri devam ediyor. Büyük Türk Ulusunun kopmaz bir parçası olan Kıbrıs Türkü için de muhakkak ki yurtta sulh, barışta sulh...

MİLLÎ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI
(Yerinden) - Cihanda sulh.

SALİH COŞAR (Devamla) - Yurtta sulh, cihanda sulh özdeyişi geçerlidir. Bizler, Türkler barışçı insanlarız. Ama özellikle bağımsızlığımız, özgürlüğümüz gündeme geldiği zaman savaştan olma yeteneğimizi de her vesile ile kanıtlamış bir halkız.

ben iki hususa değinmek istiyorum bu genel girişten sonra. Bir kere ulusal güvenlik bir bütündür. Yani ulusal güvenlikte şu kesim bunun içinde, bu kesim dışındadır diye bir yaklaşım olamaz. Ulusal güvenlikte birinci koşul bütünlük vardır. Yani bütün toplum, bütün halk ulusal güvenliğin bir parçasıdır. Kimisi daha mükelleflliğini yerine getirir, kimisi yedek güçtür. Ama bir bütün olarak ulusal güvenliğin her birimiz bir parçası olarak üzerimize düşeni en iyi şekilde yerine getirmek durumundayız ve inanıyorum ki Kıbrıs Türkü bunu da kanıtlamıştır. Bir bütün olarak yıllardan beridir bu olayın içindedir.

İkinci husus; ulusal güvenlikte güç kendi toplumun gücüne bağlı bir olaydır. Eğer toplum ekonomik bakımdan güçlü ise, toplum bir bütün olarak buna bir katkıda bulunursa, ulusal güçlenme de o şekilde olur. O itibarla ben bir noktayı gündeme getirmek istiyorum bu toplu güçlenme konusunda. Evet birtakım kampanyalarla, lojistik destek olabilir, başka isimler altında olabilir, güç verebiliriz.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden)(Devamla) - Sadece manevi olabilir o.

SALİH COŞAR (Devamla) - Ama toplum olarak bir bütün olarak ulusal güvenliğimizi günün koşullarına uydurmak açısından, getirmek açısından her fedakarlığı bu toplum yapacak durumdadır.

Bir fon yarattık, bu Yüce Meclisten kanun geçirerek. Bu fonla gelirimiz var. yeterli olabilir, olmayabilir. Anavatanımızın desteği zaten devam etmektedir, müteşekkirimiz. Ama toplum olarak ulusal güvenliği daha iyi duruma getirmek için ben diyorum ki gerekirse, bu fon için alınan kesintiler ikimislinede çıkarılabilir, 3 misline çıkarılabilir, beş misline çıkarılabilir. Ne ise gerekli olan. Bu toplum bir bütün olarak bu katılımı gösterecek durumdadır. Bunu çok defa kanıtlamıştır ve zannedirim en akılcı yaklaşım da budur.

Bunun yanında, birkaç rakam vererek askerlik konusuna değinmek istiyorum kısaca. Askerlik Yasasının yanında, Yedek Subaylık Yasamız vardır. 1981'de çıkarılan bir Yasa, Yedek Subaylık Yasası. Yine 1981 içinde ve 1989'da değişikliklere uğramıştır. Benim saptadığım bazı rakamlar şöyle: 1986'da 9'uncu dönemde 155 kişi eğitim altına alınmıştır yedek subaylık için. 70'i teğmen olarak, 85'i çavuş olarak çıkmıştır. 1987'de 211 kişi sevk edilmiştir. 87'si teğmen olarak, 124'ü çavuş olarak ayrılmıştır. 1988'de 11'inci dönemde 155 kişi sevk edilmiştir. 92'si teğmen, 62'si çavuş olarak ayrılmıştır. 1989'da 204 kişi sevk edilmiştir. 92'si teğmen, 112'si çavuş olarak ayrılmıştır. 1990 13'üncü döneme 225 kişi sevk edilmiştir. Daha netice çıkmamıştır.

Şimdi muhterem arkadaşlar; yedek subaylık, bizim ülkemizde yüksek öğrenime bağlanmıştır. Asgari üç yıl yüksek öğrenim görenler, yedek subaylığa adaydır. Bir eğitim görür. Eğitimde yeterli ise çavuş veya subay olur, yeterli değilse er olur. Demek ki esas kriter, eğitimdeki yeterliliktir birinci aşamadan sonra, tahsilden sonra. Yeterli olanlar da kadro engeli ile ikiye ayrılıyor. Nasıl ikiye ayrılıyor? Örneğin yarısı teğmen, hemen hemen yarı yarıyadır bu benim gördüğüm rakamlar aşağı yukarı, kadroya göre yarısı teğmen olacaksa, sıralanıyorlar, boy sırasına konuyorlar imtihandaki başarılarına göre ve yarısı teğmen oluyor, yarısı çavuş oluyor imtihanda yeterli olduğu halde. Bu bir yöntem. Ben yöntemi tartışmak istemiyorum. Benim gündeme getirmek istediğim şu:

Bir zamanlar Türkiye'de, Anavatan'da lise mezunları yedek subay olurdu. Ne zaman ki üniversite mezunları çoğaldı, dediler ki lise mezunları artık yedek subay olamaz, üniversite mezunları yedek subay olur. Şimdi biz bir baraj koyduk.

Üç yıllık asgari yüksek öğrenim görenler aday olur. Bunları biz eğitime alıyoruz. Hepsi yeterli oluyor veya bir kısmı oluyor. Şimdi, yeterli olanları sadece kadro yetersizliğinden dolayı ikiye ayırmak, bana göre ne kadar adildir sorusunu sormak gerekir? Nerede kaldı ki, bu iki gruba ayırdığımız elemanların özlük hakları da birbirinden son derece farklı uçlardadır. Birisi yedek subay oluyor. Bir kere amirdir, daha bir üst rütbededir. Güvenlik Kuvvetleri maaş iskalesinin içindedir, maaş alır. Evinde yatır, birtakım avantajları vardır. Yeterli olduğu halde, kadrosuzluktan çavuş durumuna düşene ne yapıyoruz. Maaş bakımından, özlük hakları bakımından fazla birşey vermiyoruz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - 4 ay daha kısa bir terhis.

SALİH COŞAR (Devamla) - Beşte biri kadar kısaltıyoruz.

Ben buradan bir temenni yapmak istiyorum. Bu işin uzmanları muhakkak ki daha güzel şekiller ortaya koyabilir. O konuda bir iddiam yok. Ama en azından, yeterli olanları eğer tahsil barajını yükseltmeyeceksek, çavuşluğu daha cazip hale getirebiliriz ve işin başından tercih sebebi olabilir.

Çavuşluk bir tercih sebebi olabilir. Nitekim bunun emsali Türkiye'de vardır. Anavatanda bu yapılmıştır. Bu aşamadan geçip de kadrosuzluktan çavuş durumuna düşenler yedek subaylığın yarısını yapmaktadırlar. Benim bildiğim bu, yarısını yapmaktadırlar. Bu konu her gündeme geldiğinde kaynak konusu ortaya atılır. Arkadaşlar, bu ülkede kaynak bellidir. Bunu çeşitli vesilelerle bu kürsüden ben söyledim, yine söylüyorum, eğitimden gelen bir kişi olarak, bizim yaş primimiz 3300'dür ortalama. Nüfus belli. Bunun %50'si bayandır. Geriye 1500-1600 kişilik bir kaynak var. Kaynak belli. Bu 1500-1600 kişilik kaynağın da yüksek öğrenime giden bölümü maksimum %25'tir, yerli üniversiteleri de dikkate alırsak, şimdi yerli üniversiteler çoğaldı, bu %25'e çıktı. Bu genelde %20'dedirler. Ama dünyada çok yüksek bir orandır, onu da söyleyeyim. Dünyada çok yüksek bir orandır. Japonya ve Amerika'dan sonra en iyi orandır. Onu da söylemiş olayım. Demek ki bizim çağ içi gençliğin yüksek öğrenime gidenler %20'yle 25 arasındadır. Budur. Biz bu kitleyi, bu okuyan kitleyi zannederim bir yerde mütazarrır etmemek durumundayız. Eğer barajı koymuşsak, işte üç yıllık tahsil dedik. Bunun üstünde eğitime aldığımız kişiler yeterliyse, bu yeterli olanlara çok faydalı koşullarda iki gruba ayırmamız gerekir. Zorunlu olarak belki ayıracağız. Ama belli imtiyazlar getirmemiz ve baştan itibaren o seçeneği, o tercihi yapma olanağı yaratmamız gerektiği kanısındayım.

Çok kısa olarak bedelli askerlik için de iki cümle söyleyerek sözlerimi kapatmak istiyorum. Bugün bazı gençlerimiz dış ülkelerde yerleşmiştir. Ailece yerleşmiştir. Tabii vatandaşlardan bahsediyorum. Vatandaş olmayanlardan değil. Bizim pasaportumuzu taşıyan, KKTC yurttaşı olmakla övünen ve bu yurttaşlığı devam ettirenlerden bahsediyorum. Devam ettirmeyenlerden değil. Şimdi devam ettirip de dış ülkede yerleşen, ailece yerleşen kişilerine Bedelli Askerlik Yasası zaten açıktır. Ama bir-iki red-tape var, engel var, onların kalkması gerekir. Bunlara kapının behemehal açılması gerekir. Dünyede bunun dışında gerçekte açmadığımız ama affettiğimiz bir kitle var. İki defa af çıkardığınız kitle vardır. Bana göre gerçekte açmadık yasayı. Kimdir onlar? Tahsile gitmiştir ve gelmemiştir. Bedelli Askerlik Yasası aslında bu kapıyı açmaz. İncelenirse. Ama biz ne yaptık? İki defa Bedelli Askerlik Yasalarıyla bu kitleye af çıkardık. İki defa af çıkardık. Dedik ki dışta tahsile de gitmiş olabilir, hiç mesele yok. Gelmemiştir. Kalmıştır, yerleşmiştir. Biz onları affettik. İki defa affettik. Arkadaşlar gerçekten bugün dünya çok küçülmüştür, kabul ediyorum. ama biz çok kendine özgü koşulları olan bir ülkede yaşıyoruz. Evet askerlik görevi kutsaldır, kimsenin bundan kaçmaması gerekir. ama görüyoruz ki belli koşullar altında tahsile giden gençlerimiz dışta kalabiliyor, evlenebiliyor, çoluk-çocuk sahibi olabiliyor. İş-güç sahibi olabiliyor ve o iş-gücün koşulları içerisinde, o koşullar içerisinde uzun bir süre ayrılıp bu ülkeye gelip bu mükellefiyeti yerine getirerek geri gidemiyor.

Bu gerçek de var. Bu gerçeği diğer ülkeler görmüştür ve tedbir almıştır. Anavatan da tedbir almıştır. Bizim ülkemizin tabii kendine özgü koşulları olduğu için, bu tedbiri alırken biraz tutucu davrandık, açık konuşalım. Tutucu davrandık. Aman, çok önemli bir konudur, kutsal bir konudur, kimse kaçmasın diye. Tamam, kaçmasın. Ama ne oluyor? Dönüyoruz ondan sonra da af çıkarıyoruz. İki defa da af çıkarıyoruz. Şimdi ben bu kürsüden diyorum ki, bu konuda zaten yüksek öğrenimden sonra iş bulabilen, yerleşebilen, kalabilen kaç kişi var? Bunun gerçekten biz bir çalışmasını yaptık mı? Ben çok merak ediyorum. Kaç kişidir her dönem bu şekilde dışta kalan? Tabii erkek nüfustan bahsediyorum, bayanlardan değil. Bayanlar için bereket versin askerlik muafiyeti vardır. Bunun bir çalışmasını, dökümünü yaptığımızda, göreceğiz ki bu rakam yüksek bir rakam değildir. Ve bu rakamın, bu kapsamın içinde olanlar zaten o ülkede bizim temsilcimizdir. Biz söylüyoruz, temsilcimizdir diyoruz. Tanıtacak diyoruz. Kolonileşecek diyoruz, lobileşecek diyoruz. Sırası geldiğinde bir sürü laf ediyoruz. Ama iş tedbire gelince, tutucu davranıyoruz. Her nedense bir tutucu davranıyoruz, iki duygusal davranıyoruz.

Benim bu kürsüden temennim, bu konularda daha rasyonel, daha gerçekçi olalım ve en güzeli süratle gündeme getirerek yasallaştıralım ve bu gençlere, bu ailelere asker kaçağı gibi bakmayalım. Teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Coşar. Buyurun Sayın Başbakan.

BAŞBAKAN DERViŞ EROĞLU - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her iki arkadaşın da konuşmalarında, üzerinde durdukları çavuş-subay ayırımı konusu, bedelli askerlik konusu üzerinde kısa bir bilgi vermek istiyorum.

Aslında çavuş-subay ayırımının giderilmesi hususunda bu gelişmeler artık temenni olmaktan çıkmıştır. Uygulama safhasına yaklaşmıştır. Seçimlerden önce de bu konu Hükümetimizin, o zamanki Hükümetimizin gündemine gelmiş ve askeri yönetimle yapılan görüşmelerde bu konuyu kökünden ortadan kaldıracak, halledecek bir yasa tasarısı üzerinde çalışma mutabakatı sağlanmıştı. O çalışmalar devam ediyor, son aşamasına gelmiştir. Herhalde yeni yılda iki-üç ay içerisinde yasalaşacaktır. Bundan önce de Bedelli Askerlik Yasasında bazı tadilatlar yapılarak yurt dışında yaşamaya mecbur olmuş gençlerimizin ülkemize rahatlıkla gelip gidebilmeleri, asker kaçağı muamelesi görmekten kurtulmaları da sağlanmış olacaktır. Şu anda Sayın Ergün Vehbi'nin dediği, verilen sözler vardır, gerçeği ortadadır.

Biz, vermiş olduğumuz sözleri, biraz gecikmiş olarak yerine getirme hazırlıklarımızı tamamladık. Eğer bugün basını takip etmişseniz, dün Hükümetimizin aldığı bir kararla da bedelli askerlik kapsamına girmesi gerekecek, yurt dışında yaşayan gençlerimizin de bu yılbaşında bir kereye mahsus olmak üzere, Bedelli Askerlik Yasası geçinceye kadar, bir aylık süre için memlekete izinli olarak gelmeleri, asker kaçağı muamelesine tabi tutulmamaları kararı da alınmış ve kamuoyunun bilgisine getirilmiştir. Dolayısıyla hem çavuş-subay ayırımı ortadan kaldırılacak, çünkü bu konu başta biz olmak üzere, aileleri ve gençleri tedirgin eden bir konuydu. Askeri merciler de bu konuda büyük anlayış göstermişler ve bize en son, üç gün önce yapmış olduğumuz görüşmede söylenen, hem subay adayları, hem de çavuş adaylarının şikâyet etmeyeceği bir yasa hazırlanma noktasına gelmiştir.

Bu arada polisimiz bütçesi görüşülürken Sayın Ergün Vehbi'nin deniz polisinden bahseddiği bir hatırlatma olmuştur. Özellikle Savunma bütçesinde gündeme getirdiğini gördüm. Şu anda elimizde Deniz Gücü Yasa Tasarısı hazırlanmış olarak bulunmaktadır. Savcılığın ve Personel Dairesinin görüşleri alındıktan sonra, Hükümetimiz grubumuzla bunu istişare ettikten sonra Meclise sunacağız ve deniz gücü resmen kurulmuş olacaktır. Bu bütçe dolayısıyla da bu müjdeyi vermiş olayım.

Tabii Rumların silâhlanması karşısında elbette ki bizim de tedbirler almamız gerekecektir. Barıştan yanayız ama, barışa giden yolda karşınızdaki eğer silâhlanırsa mukabil tedbiri almak mecburiyetindesiniz, devlet olarak, Hükümet olarak. Bizde de o tedbirler alınmaktadır. Ama tekrar ediyorum, biz silâhlanmadan yana değil, masa başında görüşüp, uzlaşmadan yana bir tavır içerisindeyiz. Bu tavrımız devam etmektedir. Devam edecektir. yalnız Rumların silâhlanması ve bu silâhlanma dolayısıyla aşırı cesaret nedeniyle topraklarımıza saldırması eğer gündeme gelecek olursa mutlaka karşılarında Sayın Coşar'ın da belirttiği gibi, savaş anında bütünleşmiş, Kıbrıs Türkünü, Türk Barış Kuvvetlerini bulacaktır. Ama temennimiz savaş değil, barıştır. Barış yolunda biz üzerimize düşen görevleri ısrarla yerine getirmeye çalışıyoruz. Aynı anlayışı da bekliyoruz. ve bu arada tabii ki kurmuş olduğumuz Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini de güçlendirme hamlelerini sürdürüyoruz.

Bu düşünceler içerisinde zannedirim Savunma Bütçesine bütün arkadaşlar olumlu oy verecektir. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Başbakan. Hükümet adına bir öneri var, onu okuyun lütfen.

KATIP -

Sayı: E.M.B.

Lefkoşa, 19.12.1990

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti,
Meclis Başkanlığına,
Lefkoşa.

Konu: 1991 Mali Yılı Savunma Bütçesi,

Sayın Başkan;

Halen görüşülmekte olan 1991 Mali Yılı Bütçe Yasa
Tasarısının;

Sayfa : 644.

Program: 19 altında öngörülen 35 milyar L'lik
ödenğin geçmiş yıl bütçelerinde yapılan uygulamalara
paralel olarak ilişik Ek I; ve Ek2'de sunulduğu
şekilde 1991 bütçesinde yeniden düzenlenmesini hükümet
adına öneririm.

(Nazif BORMAN)
Ekonomi ve Maliye Bakanı

Ek 1: Alt Program 01-03 KKTC Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığı
Ek 2: Alt Program 04 Sivil Savunma.

Program	Alt Program	Ödenek Türü	Madde Proje	Kadro Adedi		Ödenğin Nevi	1990 Bütçe Ödenği İL	1990 Bütçesi Tadil Edilmiş Şekli İL	1991 Bütçe Ödenği İL	Artış (+) veya Azalış (-)	Açıklama
				90	91						
19	01-03	1				SAVUNMA					
						KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ GÜVENLİK KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI					
						ÖZLÜK HAKLARI VE CARİ GİDERLER					
			01	-	-	Memur Maaşları	4.500.647.000	4.500.647.000	10.556.164.000	+ 6.055.517.000	
			06	-	-	Sözleşmeli Personel Maaşları	1.009.303.000	1.009.303.000	2.701.896.000	+ 1.692.593.000	
			09	-	-	Diğer Personel Giderleri	887.950.000	887.950.000	1.591.000.000	+ 703.050.000	
				-	-	Personel Giderleri Toplamı	6.397.900.000	6.397.900.000	14.849.060.000	+ 8.451.160.000	
						Cari Giderler Toplamı	8.276.811.000	8.276.811.000	15.842.500.000	+ 7.565.689.000	
						Genel Cari Giderler Toplamı	14.674.711.000	14.674.711.000	30.691.560.000	+16.016.849.000	
		2				YATIRIMLAR	3.362.789.000	3.362.789.000	1.592.130.000	- 1.770.659.000	
						Yatırımlar Toplamı	3.362.789.000	3.362.789.000	1.592.130.000	- 1.770.659.000	
		3				TRANSFERLER	24.500.000	24.500.000	35.310.000	+ 10.810.000	
						Transferler Toplamı	24.500.000	24.500.000	35.310.000	+ 10.810.000	
						Alt Program Toplamı	18.062.000.000	18.062.000.000	32.319.000.000	+14.257.000.000	

BAŞKAN - Efendim, yapılan bir şekil değişikliğidir. Bu öneriyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; Savunma bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi bu bütçeyi son şekliyle oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; bugünkü program gereğince bütçe üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Görüşmelere program gereğince yarın saat 10.00'da devam edilecektir.

Gündem:

I: Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları.

II: Özel Gündemde Yer Alacak İşler.

1. Program 05, Ekonomi ve Maliye Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi.
2. Gelirler Bütçesinin görüşülmesi.
3. Tasarının madde madde görüşülmesinin tamamlanması ve bütününün oylanması.

Birleşimi burada kapatıyorum. Teşekkür ederim.

Kapanış Saati: 13.45

../2864

- 2864 -

DÖNEM: II

YIL: I

CUMHURİYET MECLİSİ
30'uncu Birleşim
19 Aralık 1990, Çarşamba
Saat: 10.00

GÜNDEM:

I. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI.

II. ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER:

(1) 1991 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının (Y.T.No:28/1/90)

Saptanan Program Çerçevesinde Görüşülmesi:

1. Program 14, Mahkemeler Bütçesinin Görüşülmesi.
2. Program 15, Hukuk Dairesi Bütçesinin görüşülmesi.
3. Program 16, Sayıştay Başkanlığı Bütçesinin Görüşülmesi.
4. Program 17, Kamu Hizmeti Komisyonu Başkanlığı Bütçesinin Görüşülmesi.
5. Program 18, Polis Genel Müdürlüğü Bütçesinin Görüşülmesi.
6. Program 19, Savunma Bütçesinin Görüşülmesi.

.. /2865